

**СТРАТЕГІЯ
РОЗВИТКУ СТАРОВІРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ
ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НОВОВОДОЛАЗЬКОГО РАЙОНУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2020-2027 РОКИ**

Вітальне слово голови громади

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Методологія та процес розробки стратегії.....	5
2. Загальна характеристика громади.....	7
2.1 Історія виникнення громади	7
2.2 Географічне розташування та опис суміжних територій	9
2.3 Земельні ресурси.....	11
3. Соціально-економічний аналіз Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади	13
3.1 Демографічна ситуація.....	13
3.2 Дорожня мережа і транспорт.....	18
3.3 Енергетична інфраструктура та комунальні послуги	21
3.4 Електропостачання та освітлення.....	27
3.5 Освіта	28
3.6 Культура	32
3.7 Охорона здоров'я.....	34
3.8 Соціальна сфера.....	36
3.9 Економічна та фінансово-бюджетна складова розвитку	38
3.10 Сфера надання адміністративних послуг	42
3.11 Соціальне забезпечення та підтримка місцевого населення.....	43
4. Стратегічний аналіз розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади (SWOT-аналіз)	45
5. Сценарії розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади	51
6. Цілі та завдання реалізації плану соціально-економічного розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади.....	54
7. Фінансове забезпечення реалізації Стратегії соціально-економічного розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади....	57
8. Моніторинг та оцінка результативності реалізації Стратегії соціально-економічного розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади	58

Вступ

Стратегія розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади на роки (далі – Стратегія) розроблена відповідно до статті 143 Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 № 1602-III та наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади» від 30.03.2016 року № 75 та Плану соціально-економічного розвитку громади.

Стратегію розроблено з метою висвітлення єдиної політики розвитку об'єднаної територіальної громади на період до 2027 року, реалізації пріоритетів, які б забезпечили зростання добробуту і підвищення якості життя населення об'єднаної громади за рахунок забезпечення позитивних структурних зрушень в економіці, підвищення її конкурентоспроможності, як основи для збалансованого зростання стандартів та показників економічного розвитку.

Відповідно до результатів соціально-економічного розвитку, наявних проблем та нагальних потреб територіальної громади, можливостей сільського бюджету підготовлено план реалізації стратегії на 2020-2027 роки, визначено цілі, пріоритети та завдання соціальної й економічної політики та розроблено основні заходи щодо їх реалізації.

Проведення глибокого аналізу дозволило сформулювати комплексну систему цілей, завдань, основних заходів економічного і соціального розвитку громади на 2020-2027 роки, які базуватимуться на розумінні поточної соціально-економічної ситуації, що склалася на території громади, з урахуванням проблем та першочергових потреб населення, фінансових та організаційних ресурсів об'єднаної територіальної громади, відповідно до пріоритетних напрямків розвитку населених пунктів.

Фінансування Плану заходів з реалізації стратегії на 2020-2027 роки здійснюватиметься за рахунок різних джерел: бюджетних коштів, власних коштів господарюючих суб'єктів, грантів, міжнародної технічної допомоги, доходів від надання платних послуг бюджетними установами, благодійної, гуманітарної, спонсорської допомоги та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

1. Методологія та процес розробки стратегії

В сучасних умовах невід’ємним елементом муніципального менеджменту є стратегічне планування. У контексті розвитку ОТГ під стратегічним плануванням слід розуміти системний шлях до якісного управління змінами, визначення існуючих проблем, що стоять на заваді до бажаного майбутнього стану території та способів їх вирішення. Окрім цього, стратегічне планування є ефективним інструментом об’єднання трьох основних секторів територіальної громади – влади, підприємницьких структур і громадськості.

Підготовка Стратегії розвитку Старовірівської сільської об’єднаної територіальної громади відбувалася відповідно до методології, запропонованої Проектом Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» та Програми Ради Європи «Децентралізація і територіальна консолідація в Україні».

Графічно процес розробки Стратегії можна предстати через логічно несуперечливу послідовність наступних кроків(рис.1.1).

Рисунок 1.1 – Схема процесу розробки стратегії

Методологія підготовки та впровадження Стратегії ґрунтується на твердженні, що впровадження Стратегії відбудеться лише за умов об’єднання зусиль виконавців плану та всіх зацікавлених сторін. В результаті цієї роботи будуть досягнуті визначені цілі, реалізовані спільні проекти, які в цілому забезпечуватимуть сталий розвиток громади.

Залучення широкого кола мешканців Старовірівської сільської об’єднаної територіальної громади, дало змогу ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення існуючих проблем громади, забезпечити налагодження діалогу між громадськістю та владою. Робоча група зі Стратегічного планування розвитку ОТГ зовсім не обов’язково має бути групою однодумців. Тому вважалося за потрібне залучити до роботи представників опозиції.

Відповідно до розпорядження сільського голови №8 від 01.03.2017 року була сформована Робоча група з розроблення Стратегії розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади. До справи долучилися в/о старост, медики, педагоги, держслужбовці, приватні підприємці, правоохоронці, громадські активісти, депутати різних рівнів.

Протягом 2019 року відбулося чотири засідання Робочої групи з розробки Стратегії розвитку Старовірівської сільської ОТГ на 2020 - 2027 роки. На цих засіданнях проводились: презентація та обговорення результатів стратегічного аналізу громади; систематизація даних опитування мешканців громади та представників бізнесу, оцінка можливостей розвитку, формулювання стратегічного бачення, SWOT-аналіз, визначення стратегічних та операційних цілей Стратегії.

Засідання Робочої групи проводилися у відкритому режимі, тому усі бажаючі мали можливість брати участь в розробці Стратегії розвитку.

Розробка стратегій розвитку здійснюється за підтримки Харківського Центру розвитку місцевого самоврядування, створеного за сприяння Програми «U-LEAD з Європою», Мінрегіону, Володимира Борисовича Родченка.

2. Загальна характеристика громади

2.1 Історія виникнення громади

Село Старовірівка виникло у 1733 році одночасно з утворенням Української укріпленої лінії, забудовниками якої були козаки Харківського, Полтавського, Охтирського полків, які охороняли Орловську фортецю та ті ділянки, що були розташовані між Іванівською та Парасковіївською фортецями. Орловський полк складався із старовірів, яких переселяли подальше від центру, що диктував для всіх свої закони і правила життя. Саме вони обрали долину річки Берестовенька на території колишнього Харківського полку для життя і заснували село, яке отримало назву Старовірівка.

Основним заняттям старовірівців було землеробство. Також вони займалися чумацтвом, ткацтвом, риболовлю.

У 1784 році населення на Українській лінії почало називатись козаками Катеринославського козачого війська, а в 1796 році воно було перетворено в державне селянство. Військову службу в цей час несли на загальних підставах шляхом рекрутства. Державні селяни були підлеглі міністерству державного майна. Старовірівка ніколи не була кріпосним селом.

За даними 1845 року, в селі вже не згадуються старовіри. Перший храм тут був побудований у 1794 році на честь Архістратига Михаїла, Іоано-Богословський – у 1872 році, третьою була церква святого Миколая. Таким чином село було поділено на три приходи. Досі збереглася традиція відзначати храмові свята окремо в кожній Старовірівці.

Через село проходив поштовий тракт до Харкова, Катеринослав, Полтаву.

Майже все населення Старовірівки було неписьменним. У 1846 році писемних було 4,9 % на 6690 душ, з них лише одна жінка. Перша згадка про церковно-приходську школу відноситься до 1848 року. В 1911 році в селі була побудована нова школа із червоної цегли, в 1912 році – лікарня, яка експлуатується до цього часу.

З 1802 по 1925 рр. Старовірівка входила до складу Костянтиноградського повіту Полтавської губернії.

У 1909 році на території Старовірівської волості було прокладено залізницю, яка дала початок селищу Палатки та станції Власівка.

Великі зміни в житті старовірівчан відбулися в роки радянської влади: криваве повстання проти продзагону, рейд революційної повстанської армії Махна, утворення в 1925 році Старовірівського району, кампанія по перейменуванню села, яке носить релігійну назву, розкуркулювання 51 господарства, колгоспний рух з 1929 року, голодомор 1932-1933рр., лихоліття Великої Вітчизняної війни (тричі Старовірівка звільнялася від німців, в окупації пробула 685 днів і ночей). 1111 старовірівчан занесені до Книги Пам'яті. Старовірівська сільська рада – батьківщина двох Героїв Радянського Союзу: Толстого Степана Калістратовича і Карпова Стефана Архіповича. Пам'ять про загиблих воїнів увічнена в багатьох обелісках та пам'ятниках, розташованих в Старовірівці.

У 1960 році було ліквідовано Старовірівський район. Сільську раду передають спочатку до складу Кегичівського, потім Красноградського, а в 1965 році приєднали до Нововодолазького району.

В 70-80-ті роки добудовується триповерхова середня школа в центрі села, побудовано спортивний зал, Будинок культури, восьмирічну школу в Другій Старовірівці, закладається парк, розбудовується лікарня, асфальтуються дороги, прокладаються тротуари, село газифікується, розвивається автобусне сполучення з Харковом, Новою Водолагою, Красноградом.

За роки незалежності України сільськогосподарська земля була розпайована між членами колишніх колгоспів, на їх базі працюють сільськогосподарські приватні підприємства та фермерські господарства. В селі розвинена торговельна мережа (12 різних магазинів). В Старовірівській загальноосвітній школі I-III ступенів навчається 190 учнів, діють навчально-виховні комплекси у 2-й та 3-й Старовірівці, в центрі села є дошкільний навчальний заклад, працюють Будинок культури та Краснознаменський сільський клуб, три бібліотеки, амбулаторія загальної практики сімейної медицини, два фельдшерсько-акушерські пункти, аптека. З 1943 року функціонує Іоано-Богословська церква, у 2015 році в селі освячена Святомиколаївська церква. На базі Старовірівської ЗОШ I-III ступенів працює Зразковий музей історії села Старовірівка. Старовірівка – центр сільської ради.

Старовірівчани пишаються своїми земляками: Азаренковим Миколою Олексійовичем, професором, академіком, проректором ХНУ ім. В.Н.Каразіна, генералами Зінов'євим Я.В. та Зінов'євим В.К., Героєм Соціалістичної Праці, лауреатом Державної премії Тарасенком В.Г., вчителем української мови і літератури, делегатом першого Всеукраїнського з'їзду вчителів Бездітко Н.М., Заслуженим лікарем України Семченком Ю.П., почесним громадянином Нововодолазького району Лук'янченко Р.П. та багатьма іншими.

2.2 Географічне розташування та опис суміжних територій

Старовірівська сільська об'єднана територіальна громада була утворена 29 квітня 2018 року. До її складу увійшли 10 населених пунктів: 9 сіл і 1 селище. Адміністративний центр громади знаходиться в селі Старовірівка, який розташований біля Старовірівського водосховища на річці Берестовенька на відстані 75 км від міста Харків. В громаді утворено 3 старостинські округи (рис.2.1).

Старостинські округи	Населені пункти, які входять до їх складу	Загальна площа території (км ²)
Старовірівський	с.Старовірівка, с.Муравлінка, с.Дячківка, с.Раківка, с-ще.Палатки	203,74
Мелихівський	с.Мелихівка, с.Парасковія	115,38
Караванський	с.Караван, с.Завадівка, с.Червона Поляна	46,34

Рисунок 2.1 – Площа території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади.

Відповідно до Державної статистичної звітності з кількісного обліку земель та за даними форми 6-зем станом на 01.01.2016 року загальна площа Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади – 365,46 км².

Громада розташована на південному заході Харківської області та межує з такими адміністративно-територіальними одиницями:

- Станичанська с-р. Нововодолазького р-н. – на півночі;
- Нововодолазька ОТГ – на північному сході;
- Охочанська с-р. Нововодолазького р-н. – на сході;
- Єфремівська с-р. Первомайського р-н. – на південному сході;
- Кегичівський р-н. Харківської обл. – на півдні;
- Соснівська с-р. Красноградського р-н. – південний захід;
- Іванівська с-р. Красноградський р-н. – захід;
- Кирилівська с-р. Красноградського р-н. – північний захід.

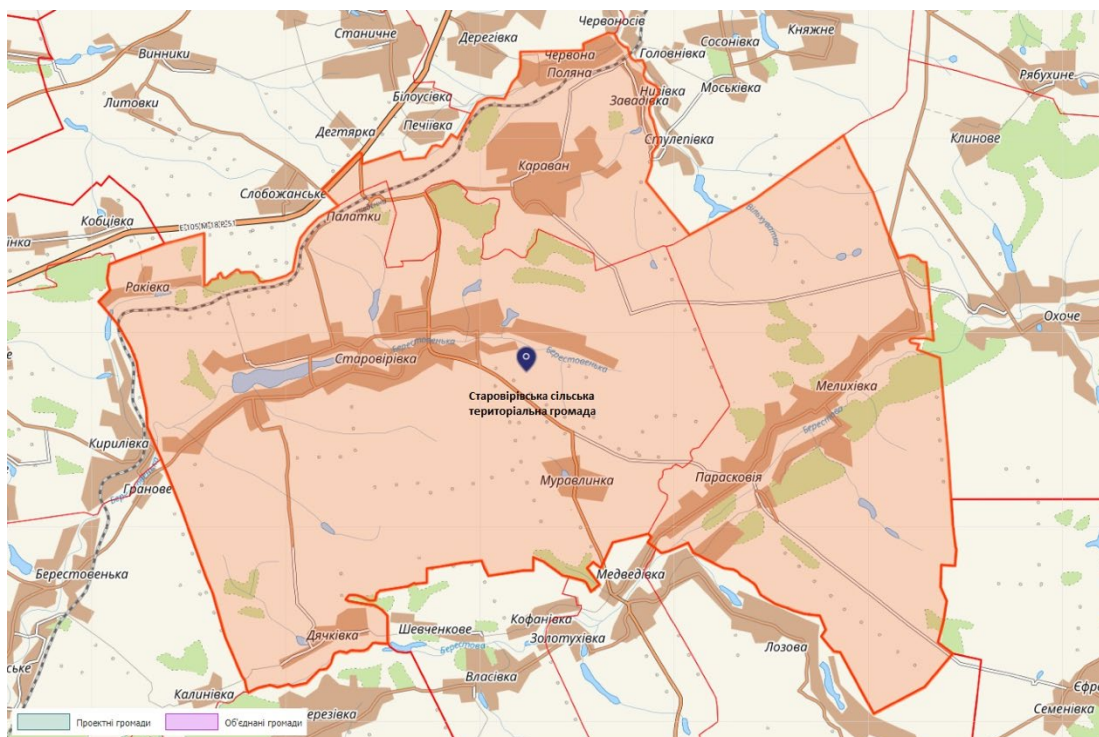

Рисунок 2.2 - Розміщення Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади на мапі Харківської області.

Старовірівська об'єднана територіальна громада розташована у південно-західній частині Харківської області. Клімат на території громади помірно континентальний. Кліматичні умови сприятливі для вирощування такої сільськогосподарської продукції: пшениці, ячменя, кукурудзи, соняшника, гороху, сої, гречки, цукрового буряку. Корисні копалини громади:

Природний газ

Нафта

Землі водного фонду на території Старовірівської об'єднаної громади становлять 305,3835 га, з них орендованих – 272,4835 га, в тому числі в межах с. Мелихівка – 0,7560 га.

Старовірівська ОТГ є однією з найбільших ОТГ Харківської області за охопленням території. Віддаленість від міста-мільйонника Харкова, з одного боку не сприяє розвитку соціально – економічного потенціалу Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади, а з іншого, спонукає громаду орієнтуватися на продовольчий місцевий ринок та активно співпрацювати з громадами Харківської області, що її оточують.

2.3 Земельні ресурси

Загальна площа Старовірівської ОТГ – 36544,8 га., з яких землі водного фонду громади складають - 305,38 га.

В структурі земельного фонду громади переважають землі вкриті лісами та чагарниками – 3965,0 га., сільськогосподарські землі – 29576,97 га., що є характерним для більшості Харківської області. Натомість землі природно – заповідного фонду та історично-культурного призначення займають 166,8 га., землі під забудовою – 1830,2 га, інші – 700,45 га.

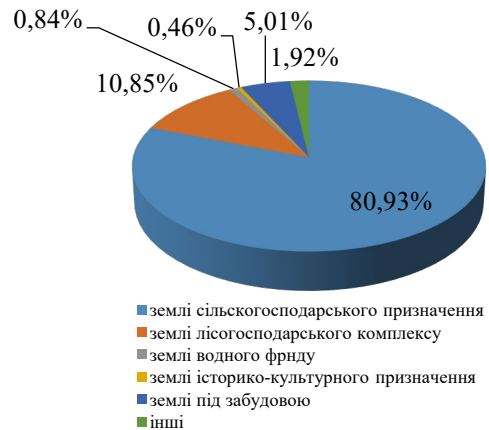

Рисунок 2.3 – Структура земельного фонду громади

Таким чином, землі сільськогосподарського призначення займають більше 80% площі ОТГ, що визначає основний напрям економічної діяльності Старовірівської громади – виробництво сільськогосподарської продукції.

Площа земель лісового фонду на території Старовірівської об'єднаної громади складає 2078 га, які знаходяться у користуванні у ДП «Красноградське лісове господарство», з них на території Караванського старостинського округу – 103 га, Мелихівського старостинського округу – 1364 га, Старовірівської сільської ради – 611 га.

Землі водного фонду на території Старовірівської об'єднаної громади становлять 305,3835 га, з них орендованих – 272,4835 га, в тому числі в межах с. Мелихівка – 0,7560 га.

Разом з тим, територія і земельні ресурси громади за різними джерелами визначені неоднозначно. У Старовірівській сільській раді Нововодолазького району Харківської області відсутні такі містобудівні документи: генеральні плани, схеми планування території. Проекти щодо встановлення меж населених пунктів Старовірівської сільської ОТГ були розроблені у 1992 році і на сьогоднішній день втратили актуальність. Так як генеральний план – це документ, який містить життєво важливу інформацію про населений пункт, оскільки є основним видом містобудівної документації з планування території населеного пункту, призначеним для обґрунтування (розроблення та реалізації) довгострокової політики органу місцевого самоврядування в питаннях використання і забудови території, то одним із першочергових завдань є розроблення генеральних планів населених пунктів Старовірівської сільської ОТГ. У складі генерального плану буде міститися інформація щодо встановлення меж населеного пункту, а також схема планування території.

Більш детально розподіл земель Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади. наведено у табл.2.1:

Таблиця 2.1 - Землі Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади

Показник	Одиниця виміру	2018
Площа населених пунктів	га	3514,97
Площа сільськогосподарських земель, всього	га	29576,97
у тому числі:		
сільськогосподарські угіддя, всього	га	28149,5
з них: рілля	га	23062,1
перелоги	га	
багаторічні насадження	га	197,4
сіножаті	га	649,0
пасовища	га	4241,0
Під господарськими будівлями і дворами	га	123,5
Під господарськими шляхами і прогонами	га	263,8
Інші	га	
Землі вкриті лісами та чагарниками	га	3965,0
у тому числі:		
лісові землі	га	3248
чагарники	га	717
Землі заболочені	га	451
Землі водного фонду	га	305,38
у тому числі під:		
ставками	га	305,38
Землі для садівництва	га	232,75
Землі для природо-охоронного призначення	га	142,2
Землі історико-культурного призначення	га	24,6
Землі запасу	га	256,75
Землі резервного фонду	га	937,97
Кількість власників землі та землекористувачів – всього	од.	7848
у тому числі: орендарів	од.	77
Загальна кількість земельних паїв	од.	3832
Середній розмір паю	га	5,30

Важливим чинником розвитку Старовірівської громади є велика частка земельного фонду, що майже цілком складається з земель сільськогосподарського призначення – 80,5%. Разом з тим сприятливі природні умови, такі як географічне положення, клімат, рельєф визначають сприятливість території громади для проживання і життєдіяльності людей.

3. Соціально-економічний аналіз Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади

3.1 Демографічна ситуація

Демографічний чинник є одним із визначальних для забезпечення стабільного й безпечного розвитку громади. Демографічна політика громади в сучасних умовах повинна бути спрямована на створення умов для поліпшення матеріального становища сімей з дітьми, розвитку системи соціального обслуговування сім'ї, збільшення видів послуг, що надаються сім'ї, зниженню материнської і дитячої смертності, посиленню профілактики захворювань.

Станом на 01.01.2019 року загальна чисельність населення Старовірівської об'єднаної територіальної громади складає 5767 чоловік:

- Старовірівський округ №1 – 3890 осіб;
- Мелихівський округ №2 – 982 осіб;
- Караванський округ №3 – 895 осіб.

Загальна чисельність населення Старовірівської об'єднаної територіальної громади складає 18,2% населення Нововодолазького району і лише 0,21% - Харківської області(рис.3.1).

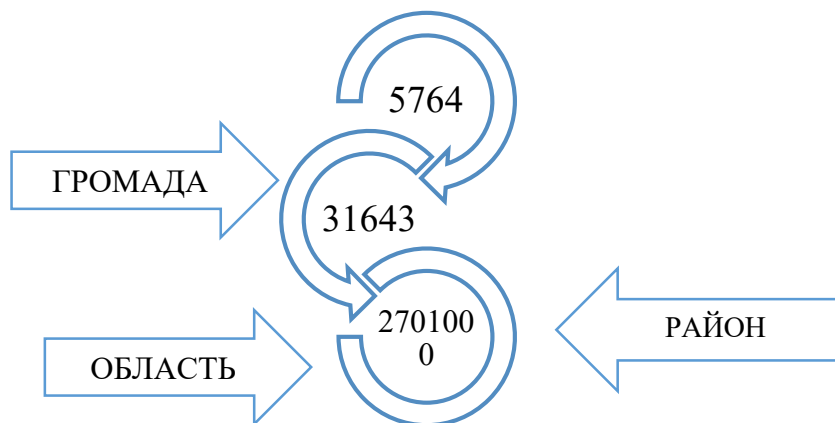

Рисунок 3.1 – Чисельність населення у Старовірівській ОТГ, Нововодолазькому районі та Харківській області у 2018 р., осіб

Пропорційність розташування мешканців у населених пунктах Старовірівської ОТГ (15,76 осіб на 1 км²) говорить про невідповідність територіального устрою громади, що не відповідає середньосвітовому показнику густоти населення, який становить 52 особи на 1 км²(табл.3.1).

Таблиця 3.1 – Характеристика Старовірівської ОТГ

Територіальна одиниця	Площа, км ²	Населення, осіб	Густота населення
Старовірівська ОТГ	365,46	5764	15,76

На процеси формування людського капіталу громади основний вплив мають два фактори – природний та міграційний рух населення. У 2019 р. загальна чисельність населення Старовірівської ОТГ зменшилась на 24 особи. Міграційне сальдо має позитивне значення, за рахунок істотно збільшення кількості прибулих, та зменшення чисельності вибулих осіб відповідно(рис.3.2). Природний приріст прийняв від’ємне значення і склав – 114 осіб смертність значно перевищує народжуваність.

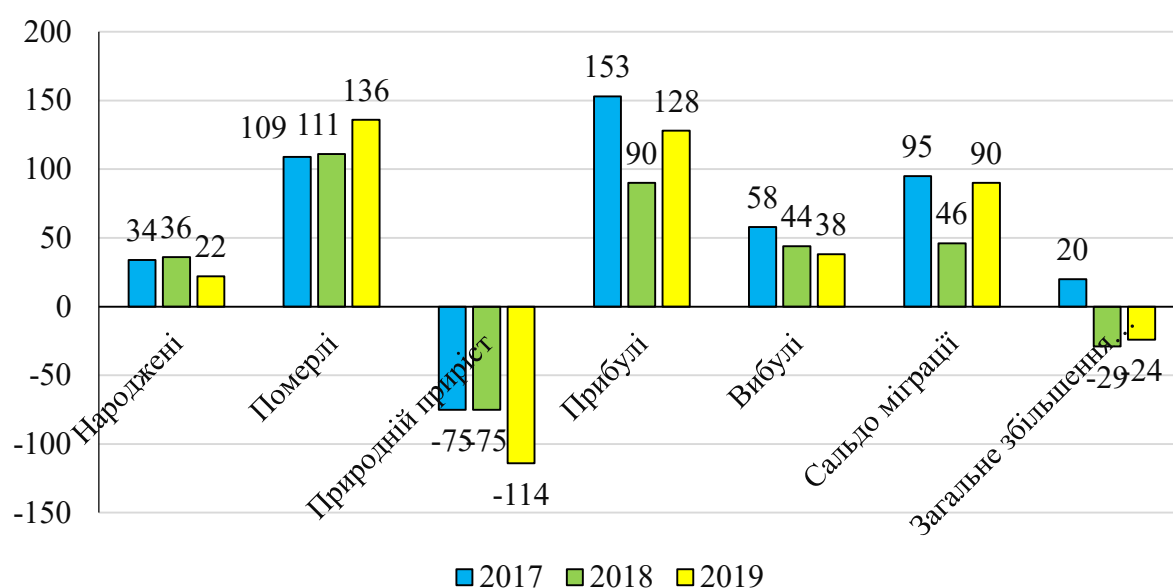

Рисунок 3.2 – Динаміка показників природного та міграційного руху населення Старовірівської об’єднаної територіальної громади, 2017-2018 рр.

Головною метою питання зайнятості населення є сприяння ефективній зайнятості населення, ефективне використання робочої сили, забезпечення соціального захисту населення від безробіття, розширення сфери застосування праці, посилення мотивації до легальної та продуктивної зайнятості, стимулювання діяльності роботодавців, спрямованої на створення нових робочих місць та працевлаштування безробітних.

Збільшення чисельності населення може мати позитивні наслідки для територіального розвитку, серед яких збільшення чисельності осіб працездатного віку; підвищення рівня трудової активності населення.

За віковою структурою населення (табл.3.2) в Старовірівській об’єднаній територіальній громаді переважають особи працездатного віку Це є вагомою

конкурентною перевагою адміністративно-територіальної одиниці. Тим не менш, в громаді існують населені пункти, де молодь та особи працездатного віку майже відсутні, у тому числі с. Завадівка та с. Червона Полянка, що обумовлено як географічним положенням, їх віддаленістю, так і нерозвиненою інфраструктурної та підприємницької складових життєзабезпечення людини.

Таблиця 3.2 - Склад категорій населення Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади

Населений пункт	Населення у віці:		
	молодшому за працездатний	працездатному	старшому за працездатний
Старовірівка	510	1557	788
Муравлінка	20	69	41
Раківка	6	21	17
Дячківка	10	66	34
Палатки	117	372	208
Караван	100	367	336
Червона Поляна	10	17	69
Завадівка	-	6	41
Мелихівка	101	348	155
Парасковія	73	229	76

Графічно можна зобразити склад категорій населення Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади наступним чином (рис. 3.3).

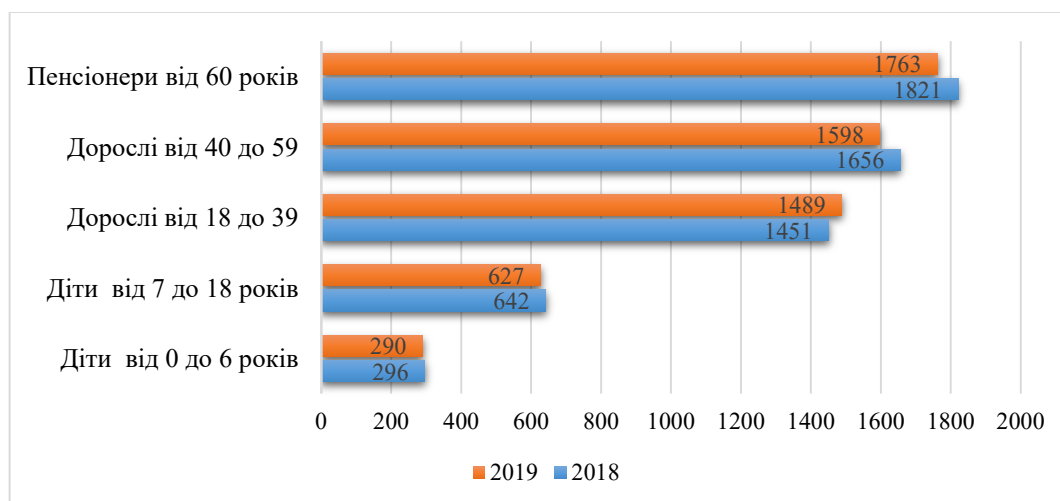

Рис. 3.3 – Склад категорії населення Старовірівської об'єднаної територіальної громади у 2018-2019 рр., осіб

Кількість населення в Старовірівській ОТГ у 2019 р. зменшилась на 99 осіб або на 14,5%. Тенденція зменшення кількості мешканців в громаді у 2019 р. відносно 2018 р. спостерігається майже по всіх категоріям населення, окрім

такої категорії як «дорослі від 18 до 39 років», їх кількість навпаки збільшилася – більше ніж на 2,5%. Таким чином, в прогностному році очікується зменшення кількості мешканців в Старовірівській об'єднаній територіальній громаді.

Найбільш популярними серед населення у працездатному віці є такі види зайнятості, як освіта (34,6 %) та сільське господарство (27,2 %)(табл.3.3). Такі тенденції потребують додаткового стимулювання підприємницької активності у приватному секторі, а також спонукають шукати шляхи кооперації між сільськими господарствами.

Таблиця 3.3 – Зайнятість в Старовірівській ОТГ за видами діяльності станом на 01.05.2019, осіб

Галузі та види діяльності	Кількість працевлаштованих
Сільське господарство, мисливство, лісове та рибне господарство	136
Промисловість	10
Будівництво	-
Оптова і роздрібна торгівля, торгівля транспортними засобами	25
Готелі та ресторани	1
Транспорт і зв'язок	20
Фінансова діяльність	-
Операції з нерухомістю, здавання під найом та послуги юридичним особам	-
Державне управління	62
Освіта	173
Охорона здоров'я та соціальна допомога	20
Колективні, громадські та особисті послуги	-
Інші види діяльності	53

Показники зайнятості та безробіття населення у Старовірівській ОТГ демонструють позитивні тенденції, проте існують певні особливості. Так, рівень зареєстрованого безробіття становить 1,74 %, значення відповідного показника в середньому по Харківській області складає 2,14%. Але складним аспектом є високий рівень незареєстрованого безробіття, що сприяє поширенню тіньового сектору, а також наявність територіальних та структурних диспропорцій між попитом і пропозицією робочої сили, посилення депресивних тенденцій у структурі зайнятості населення.

В підтвердження того факту, що вирішення проблеми безробіття є одним із першочергових питань в процесі реалізації стратегії розвитку Старовірівської ОТГ, можемо привести результати опитування мешканців на тему того, які з нижченаведених завдань необхідно реалізувати у громаді найближчим часом (рис. 3.4).

Рисунок 3.4 – Першочергові завдання, які необхідно реалізувати у громаді найближчим часом на думку мешканців

Протягом останніх трьох років показники середньої заробітної плати по Старовірівській ОТГ відповідно до всеукраїнської тенденції демонстрували повільний темп зростання. У 2019 р. середній дохід працівника за місяць збільшився на 14,13% і склав 6646 грн. Але рівень заробітної плати залишається низьким. Станом 01.05.2019 року середньодушові наявні доходи жителів громади не перевищують середній рівень в районі та по області.

Відповідно до опитування мешканців Старовірівської ОТГ щодо оцінки можливості для працевлаштування та розвитку підприємництва в ОТГ, в цілому населення громади оцінює діяльність організацій підтримки бізнесу та можливість започаткування власної справи як «середньо» та «швидше погано», велика кількість людей має низьку обізнаність у цій сфері та багато людей оцінюють доступність робочих місць як «дуже погано» (рис.3.5).

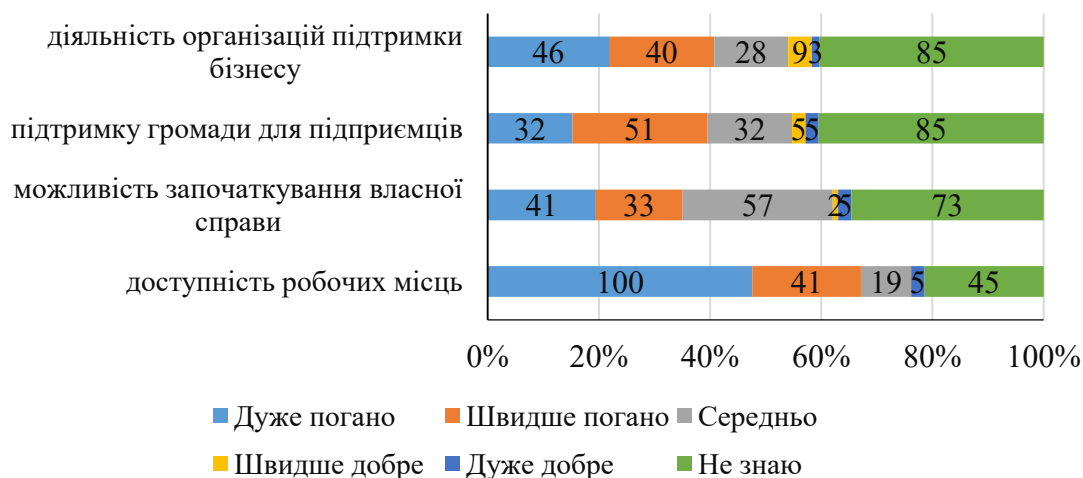

Рисунок 3.5 – Оцінка можливості для працевлаштування та розвитку підприємництва у громаді

Досягнення сталого демографічного розвитку відбуватиметься шляхом створення необхідних умов для збереження і зміцнення репродуктивного здоров'я населення, формування та стимулювання здорового способу життя, розв'язання проблем гігієни і безпеки праці, підтримки молоді, стабілізації стосунків у сім'ях, допомоги у вихованні дітей, організації змістовного дозвілля та відпочинку, захисту інвалідів та людей похилого віку, забезпечення розвитку освіти та культури.

За чисельністю наявного населення Старовірівська сільська об'єднана територіальна громада є однією з найменших серед ОТГ Харківської області. Тим не менш громада володіє достатнім трудовим ресурсом для сталого розвитку. Разом з тим існує проблема диспропорції розподілу населення за округами та населеними пунктами Старовірівської ОТГ. Так в окремих населених пунктах майже не має працездатного населення і відповідної інфраструктури, що робить їх не комфортними для життя та роботи.

3.2 Дорожня мережа і транспорт

Автомобільні дороги загального користування та сільські дороги України – це дороги державного та місцевого значення, які забезпечують внутрішньодержавні та міжнародні перевезення пасажирів і вантажів із врахуванням адміністративно-територіального поділу держави, з'єднують населені пункти і є складовою частиною єдиної транспортної системи держави.

Відповідно до звіту про дорожньо-мостове господарство за 2018 рік загальна протяжність вулично – дорожньої мережі громади всього становить 82,765 км. З неї:

- мережі з твердим покриттям – 57,816 км;
- мережі з удосконаленим покриттям – 3,5 км; освітлюваної вулично-дорожньої мережі – 22,1 км.

Загальна площа вулично-дорожньої мережі – всього 0,214 млн. м². З неї: мережі з твердим покриттям – 0,196 млн. м²; мережі з удосконаленим покриттям – 0,02 млн. м². Загальна протяжність мостів та шляхопроводів – всього 0,108 км.

Приміське автомобільне сполучення на території громади знаходиться в край негативному стані, можна сказати, що воно відсутнє зовсім.

Гостро постає питання перед громадою - стан дорожнього покриття, яке як в межах населених пунктів, так і поза ними знаходиться в незадовільному

стані. Мережа автомобільних доріг потребує капітального ремонту, а подекуди і повної заміни дорожнього покриття. Силами громади щороку проводився ремонт доріг, але ці заходи не можуть в повній мірі вирішити проблему.

Населення Старовірівської ОТГ становить 5767 осіб, значна частина якого, має потребу в перевезеннях. Наприклад, існує проблема з підвозом мешканців громади до залізничних станцій так, як відстань між більшістю населених пунктів доволі значна. Тому, постало питання організації регулярних пасажирських перевезень людей з віддалених населених пунктів та околиць до залізничних станцій і у зворотному напрямку.

Такий стан автомобільних доріг гальмує соціально - економічний розвиток громади, негативно впливає на розвиток галузей, створює соціальну напругу. Пішохідний рух теж потребує уваги.

Згідно з опитуванням мешканців громади, як ми можемо бачити на рисунку 3.6, майже усі мешканці ОТГ оцінюють стан доріг, якість послуг громадського транспорту, доступність транспортних сполучень між селами, можливість користування громадським транспортом як «дуже погано», тож вирішення цього питання має стати одним із пріоритетних в процесі реалізації стратегії розвитку Старовірівської ОТГ.

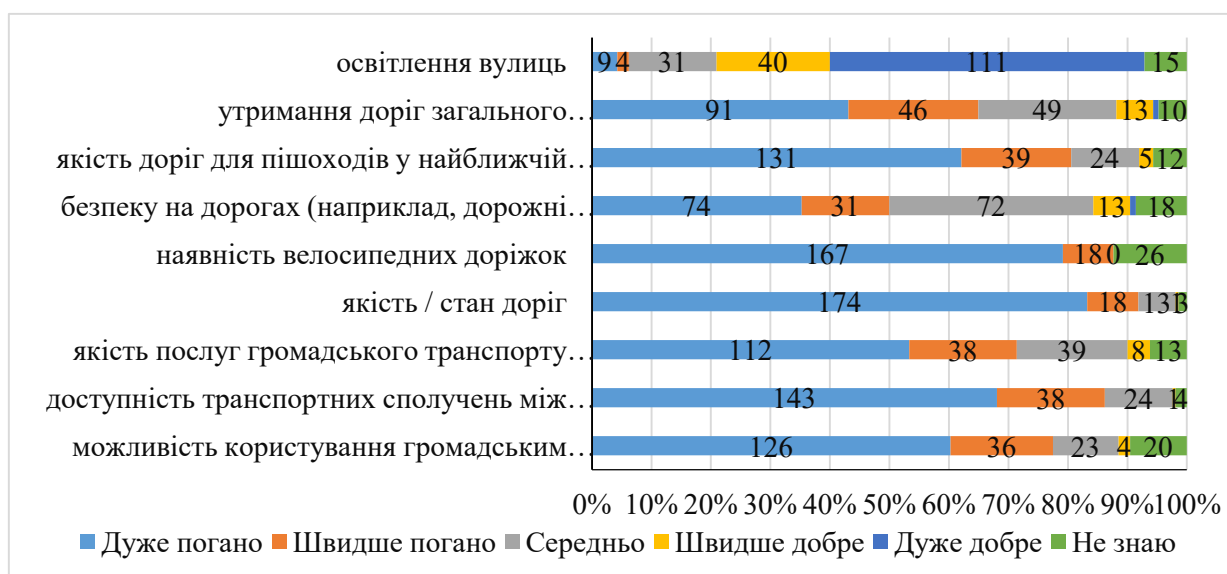

Рисунок 3.6 – Оцінка стану доріг та транспортного сполучення Старовірівської ОТГ

Залізничний транспорт в Старовірівській сільській об'єднаній територіальній громаді представлений Південною залізницею.

Протяжність залізниці по території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади становить – 17,2 км. На залізничній лінії знаходяться 4 станції – Караван, Станиця, Власівка та Широкий.

Залізнична станція Станиця вважається не популярною станцією на яку приходять мешканці з сусідніх сіл, які не входять в громаду.

Станцією Широкий користуються мешканці одного села Раківка, яке знаходиться в безпосередній близькості до станції.

Станцією Караван користуються мешканці 3-х сіл Караван, Завадівка та Червона Поляна.

Станція Власівка обслуговує найбільшу кількість населених пунктів так, як до неї найшвидше та найпростіше добратися по автомобільним шляхам. Довідково – відстань від залізничної станції Власівка до траси М18 Харків-Сімферополь становить 1,9 км.

На рисунку 3.7 схематично зображено найкоротші шляхи по автомобільним дорогам (не навпростець) до залізничних станцій громади якими найчастіше користуються мешканці населених пунктів.

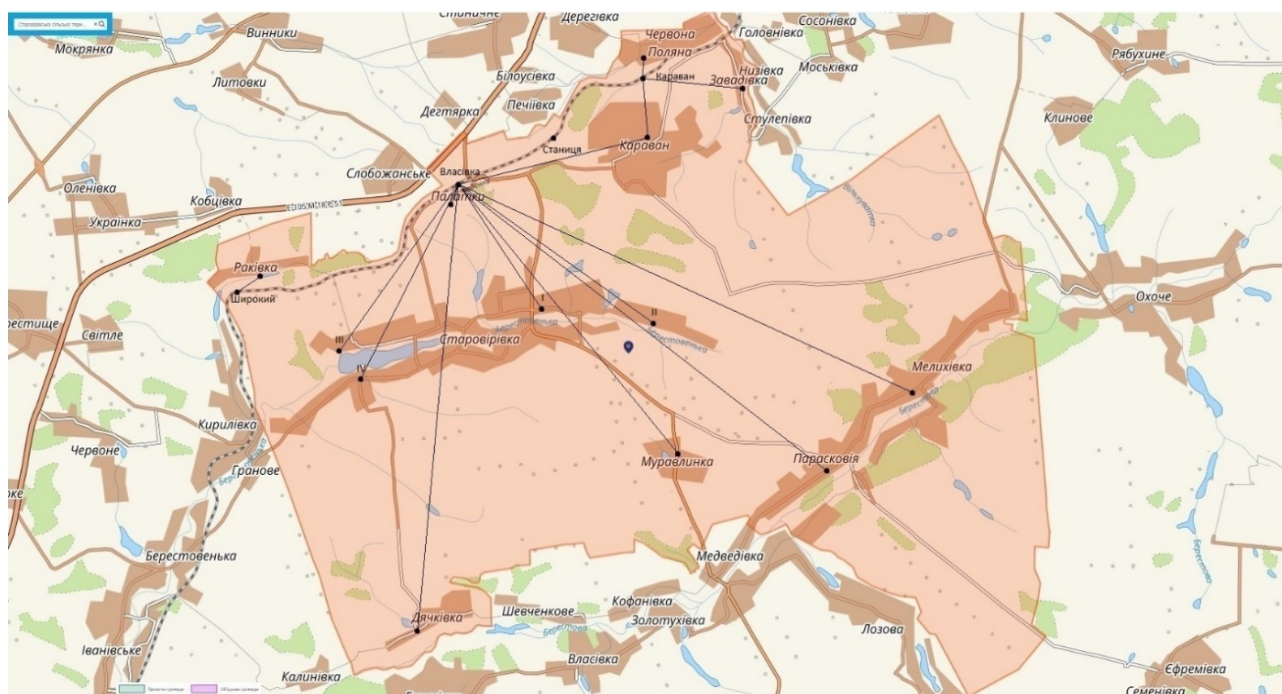

Рисунок 3.7 - Найкоротші шляхи по автомобільним дорогам до залізничних станцій Старовірівської ОТГ

Таблиця 3.4 - Відстань між населеним пунктом і залізничною станцією по автомобільним дорогам відповідно до рисунку 3.7:

Населені пункти	Залізничні станції	Відстань в - км.
1 Старовірівка	Власівка	7,4
2 Старовірівка	Власівка	11,0
3 Старовірівка	Власівка	6,8
4 Старовірівка	Власівка	9,0
с. Муравлінка	Власівка	15,2
с. Дячківка	Власівка	24,2
с. Раківка	Широкий	≈ 1,0

Населені пункти	Залізничні станції	Відстань в - км.
с-ще Палатки	Власівка	≈ 1,0
с. Мелихівка	Власівка	28,4
с. Парасковія	Власівка	25,4
с. Караван	Власівка	7,2
с. Караван	Караван	3,8
с. Завадівка	Караван	3,0
с. Червона Поляна	Караван	1,0

Пріоритетні завдання Стратегії щодо розвитку галузі та вирішення проблемних питань на 2019-2021 роки:

- розроблення проектів та проведення поточного, капітального ремонтів автомобільних доріг місцевого значення з твердим покриттям;
- розроблення проектів та проведення поточного, капітального ремонтів автомобільних доріг державного значення з твердим покриттям;
- повне задоволення потреб господарств та населення в організації перевезень;
- підвищення безпеки перевезень пасажирів і вантажів.

Старовірівська сільська об'єднана територіальна громада має доступ до залізничних перевезень та мало розвинену мережу автодоріг, які забезпечують сполучення між громадою та населеними пунктами району, Харківської області та інших регіонів України. Проте, загальний стан доріг є незадовільним та потребує поточного та капітального ремонту. Таким чином, одним із пріоритетів соціально-економічного розвитку Старовірівської громади має стати розвиток мережі автомобільних доріг.

3.3 Енергетична інфраструктура та комунальні послуги

На території Старовірівської громади знаходиться п'ять родовищ нафти та газу:

- Східно-Медведівське Паспорт №35
- Західно-Старовірівське Паспорт № 37
- Медведівське Паспорт №42
- Мелихівське Паспорт №49

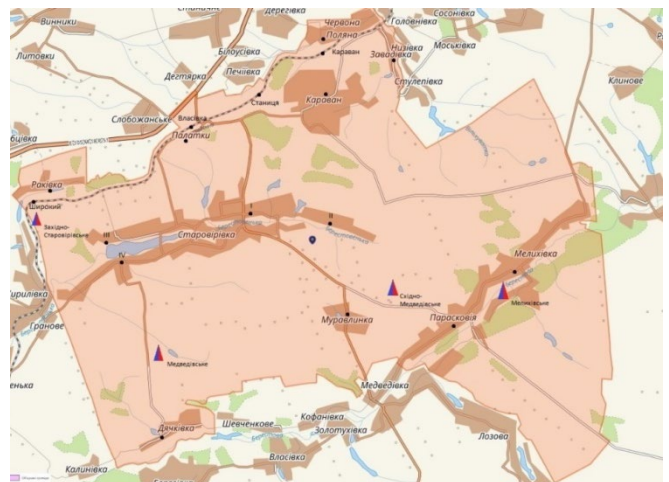

Рисунок 3.8 – Мапа родовищ Старовірівської ОТГ

Східно-Медведівське родовище нафти та газу знаходиться на відстані 80 км. на південний захід від м. Харків на території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади. Відповідно до структурно-тектонічного положення об'єкт знаходиться в Дніпровсько-Донецькій западенні Центральний грабен. Добування корисних копалин ведеться на дев'яти свердловинах. Загальна кількість свердловин становить 20 шт. Власником родовища виступає Акціонерне Товариство «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ». Площа об'єкта 17,82 км² Корисні копалини (компоненти) що добуваються з родовища:

Основні:

- Газ природний вільний
- Конденсат

Супутні:

- Гелій з газу природного вільного
- Етан з газу природного вільного
- Пропан з газу природного вільного
- Бутани з газу природного вільного

Західно-Старовірівське родовище нафти та газу знаходиться на відстані 65 км. на південь від м. Харків на території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади. Відповідно до структурно-тектонічного положення об'єкт знаходиться в Дніпровсько-Донецькій западенні Центральний грабен. Добування корисних копалин ведеться на десяти свердловинах. Загальна кількість свердловин становить 20 шт. Власником родовища виступає АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ». Площа об'єкта 21,66 км² Корисні копалини (компоненти) що добуваються з родовища:

Основні:

- Газ природний вільний
- Конденсат

Супутні:

- Етан з газу природного вільного
- Пропан з газу природного вільного
- Бутани з газу природного вільного

Медведівське родовище нафти та газу знаходиться на території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади. Відповідно до структурно-тектонічного положення об'єкт знаходиться в Дніпровсько-Донецькій западенні Центральний грабен. Добування корисних копалин ведеться на 58 свердловинах. Загальна кількість свердловин становить 93 шт. Власником родовища виступає АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ». Площа об'єкта 36,71 км² Корисні копалини (компоненти) що добуваються з родовища:

Основні:

- Газ природній вільний
- Конденсат

Супутні:

- Гелій з газу природнього вільного
- Етан з газу природнього вільного
- Пропан з газу природнього вільного
- Бутани з газу природнього вільного

Мелихівське родовище нафти та газу знаходиться на території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади. Відповідно до структурно-тектонічного положення об'єкт знаходиться в Дніпровсько-Донецькій западині Центральний грабен. Добування корисних копалин ведеться на 90 свердловинах. Загальна кількість свердловин становить 135 шт. Власником родовища виступає АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ». Площа об'єкта 37,88 км² Корисні копалини (компоненти) що добуваються з родовища:

Основні:

- Газ природній вільний
- Конденсат

Супутні:

- Гелій з газу природнього вільного
- Етан з газу природнього вільного
- Пропан з газу природнього вільного
- Бутани з газу природнього вільного.

Приштокове родовище нафти та газу знаходиться на території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади. Відповідно до структурно-тектонічного положення об'єкт знаходиться в Дніпровсько-Донецькій западині Центральний грабен. Добування корисних копалин ведеться 1 свердловиною. Загальна кількість свердловин становить 1 шт. Власником родовища виступає АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ».

Основні корисні копалини (компоненти): газ природній вільний та конденсат.

Загальна кількість видобутого газу та території Старовірівської сільської об'єднаної громади за 2018 рік, у порівнянні з 2017 роком, зменшилася на 7 млн. куб. м (0,5%). Зміна зазначеного показника у 2018 р. відбулося за рахунок зменшення видобутку газу з Мелихівського (на 5 млн. куб. м), Медведівського (на 8 млн. куб. м), Східно-Медведівського (на 26 млн. куб. м) та Західно-Старовірівського (на 8 млн. куб. м) родовищ. Натомість був розпочатий видобуток газу з родовища Приштокове, що становило 40 млн. куб. м за 2018 р. Видобуток конденсату скоротився відносно попереднього року на 1 тис. т.

Таблиця 3.5 - Видобуток газу та конденсату із родовищ ГПУ «Шебелинкагазвидобування» в межах Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади за 2017-2018 роки.

Назва сільської ради	Родовище	Видобуток газу в млн.куб.м 2017 рік	Видобуток конденсату тис.т. 2017 рік	Видобуток газу в млн.куб.м 2018 рік	Видобуток конденсату тис.т. 2018 рік	Різниця газ 2018-2017 рр. млн.куб.м	Різниця конденсат 2018-2017 рр.тис.т.
Мелихівська	Мелихівське	863	11	858	11	-5	0
Всього по сільській раді:		863	11	858	11	-5	0
Старовірівка	Східно-Медведівське	92	1	66	1	-26	0
	Медведівське	407	5	399	5	-8	0
	Західно-Старовірівське	70	2	62	1	-8	-1
	Приштокове	0	0	40	1	40	1
Всього по сільській раді:		569	8	567	8	-2	0
Всього:		1432	19	1425	18	-7	-1

Енергопостачання Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади забезпечує ПРАТ «Харківенергозбут», а розподіл електричної енергії здійснює АТ «Харківобленерго». Газопостачання здійснює ТОВ Харківгаззбут, а розподілення природного газу виконується ПАТ «Харківгаз». Дев'ять з десяти населених пунктів Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади мають газопостачання. Село Раківка на даний час не газифіковане. Централізованого теплозабезпечення в ОТГ немає.

Таблиця 3.6 - Кількість домогосподарств і квартир у багатоквартирних будинках, які забезпечені електроенергією і газом, а також централізованим водопостачанням і каналізацією.

Населений пункт	Кількість домоволодінь	Кількість багатоквартирних будинків/квартир	Електрика	Газ	Вода	Каналізація
Старовірівка	1120	2/24	1110	1064	65	65
Муравлінка	66		63	62		
Дячківка	44		42	39		
Раківка	20		20			
Палатки	295	3/14	290	250		
Мелихівка	256		250	248		
Парасковія	144		142	190		
Караван	557		554	517		
Завадівка	94		90	87		
Червона Поляна	126		120	6		
Всього:	2722	5/38	2681	2463	65	65

У селах Старовірівської об'єднаної територіальної громади майже відсутнє централізоване водопостачання та водовідведення. Для забезпечення потреб у питній воді жителі використовують приватні колодязі та свердловини.

У селі Старовірівка Старовірівська сільська рада надає послуги з водопостачання та водовідведення у 65 домоволодіннях.

Окрім цього має місце проблема високої вартості комунальних послуг в порівнянні з місячними доходами населення.

За результатами опитування, проведеного серед мешканців Старовірівської ОТГ, більше половини жителів витрачають близько 55% загального доходу на комунальні послуги, про що свідчать дані зображені на рисунку 3.9.

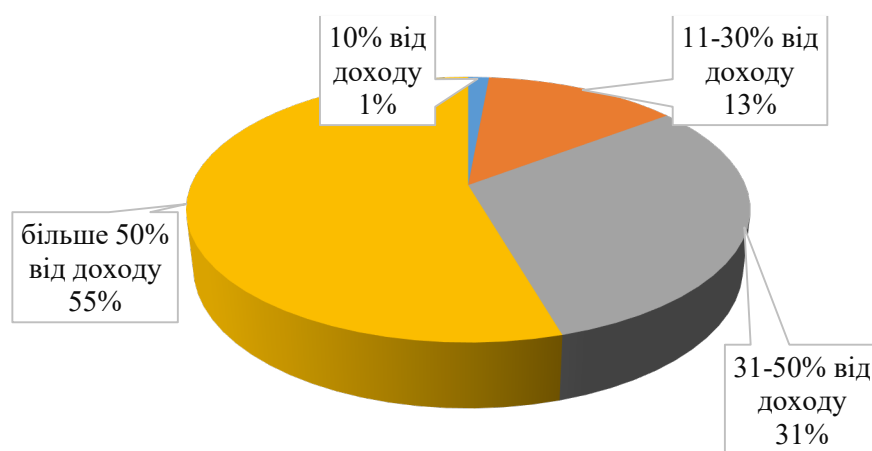

Рисунок 3.9 – Витрати на комунальні послуги мешканцями Старовірівської ОТГ в співвідношенні до загального доходу

Також на території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади функціонує звалище твердих побутових відходів (ТПВ). У відповідності до «Акту вибору та обстеження земельної ділянки для розміщення об'єкта проектування» від 10.10.2006 року та «Проектом землеустрою до відведення земельної ділянки» розроблений 2007 році ЧП «Абрис» по замовленню Старовірівської сільської ради звалище розміщене за межами населеного пункту на південному заході Нововодолазького адміністративного району Харківської області. Відповідно до звіту науково технічного заключення №319 від 2007 року, відділенням наукових досліджень Українського державного головного науково-дослідного і виробничого інституту інженерно-технічних і екологічних вишукувань, прийнято рішення що земельна ділянка, відведена під звалище твердих побутових відходів (ТПВ) відповідає заданому напрямку землекористування.

До того ж Старовірівська сільська рада у 2013 році замовила проекти «Санітарно-технічного паспорту» та «Оцінка впливів на навколишнє

середовище» для поліпшення умов зберігання твердих побутових відходів (ТПВ) – «Реконструкція існуючого звалища для захоронення твердих побутових відходів для перетворення її в полігон ТПВ за межами населеного пункту в селі Старовірівка Нововодолазького району Харківської області».

Крім того 20.08.2017 року Старовірівською сільською радою був виготовлений Паспорт місця видалення відходів погоджений Головним управлінням Держпродспоживслужби в Харківській області, з поміткою про відповідність вимогам діючого законодавства України, та затверджений департаментом екології природних ресурсів Харківської обласної адміністрації.

Отже, в подальшому на території громади буде продовжуватися реалізація проектів по переведенню існуючого звалища для захоронення твердих побутових відходів для перетворення її в полігон ТПВ.

Пріоритетні завдання Стратегії щодо розвитку галузі та вирішення проблемних питань:

- проведення модернізації та переоснащення житлово-комунального господарства;
- впровадження енергозберігаючих та енергоощадних заходів в житлово-комунальному господарстві;
- забезпечення громади централізованим водопостачанням та водовідведенням, а також каналізаційними послугами;
- реконструкція існуючого звалища для захоронення твердих побутових відходів для перетворення її в полігон ТПВ.

Відповідно до проведеного аналізу, інфраструктура та комунальне господарство об'єднаної громади страждає внаслідок майже повної відсутності системи водопостачання та водовідведення в Старовірівській сільській об'єднаній територіальній громаді.

В умовах дорожчання енергетичних ресурсів найактуальнішим питанням залишається перехід на альтернативний вид палива та комбіновані. Тобто встановлення котлів, що використовують природний газ та тверде паливо (зазначені види палива можуть замінювати одне одного), при паралельній поступовій відмові від використання застарілих систем теплопостачання. Адже більша частина населення громади і досі використовує застарілі електричні котли, обігрівачі для опалювання будинків тощо.

Проблема газопостачання також проявляються в тому, що дев'ять з десяти населених пунктів Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади мають газопостачання. Село Раківка на даний час не газифіковане.

3.4 Електропостачання та освітлення

Основними енергоресурсами, які використовуються у громаді, як і у більшості населених пунктів України, є газ та електрична енергія. Рідше використовуються пальне (бензин, дизельне паливо) та тверде паливо (вугілля, дрова, пелети).

Електропостачання та освітлення Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади представлена в порівняльному аналізі (табл.3.7).

Таблиця 3.7 – Порівняльний аналіз показників електропостачання та освітлення в Старовірівській ОТГ, 2018-2019 рр.

Зовнішнє освітлення населених пунктів	2019	2018
Загальна протяжність мереж зовнішнього освітлення населених пунктів – всього, км	77,62	63,8
у тому числі:	-	-
кабельні мережі		
повітряні мережі	77,62	63,8
Кількість світлоточок за типами джерел світла – всього, тис. шт.	1,153	0,965
у тому числі:	-	-
лампи розжарювання		
компактні люмінесцентні	0,162	0,361
ртутні	-	-
натрієві	-	0,016
металогалогенні	-	-
світлодіодні джерела світла	0,991	0,558
Кількість автоматизованих систем дистанційного управління зовнішнім освітленням – всього, шт.	26	38
Кількість приладів обліку електричної енергії, яка споживається системами зовнішнього освітлення населених пунктів – всього, тис. шт.	0,026	0,038
у тому числі прилади диференційного обліку електричної енергії		0,019
Кількість спожитої електроенергії – всього, тис. кВт/год	165,38 8	172,914
Кількість електроенергії, спожитої на роботу 1 світлоточки, кВт/год	143,44	179,2
Витрати на електроенергію, спожиту на зовнішнє освітлення, тис. грн.	437,3	380,141
Обсяги виконаних робіт, тис. грн.	200,0	35,5
Витрати на утримання об'єктів зовнішнього освітлення населених пунктів – всього, тис. грн.	288,1	270,85
у тому числі:	207,3	195,7
матеріальні витрати		
витрати на оплату праці	57,5	75,095
відрахування на соціальні заходи	9,9	-
амортизація основних засобів	13,4	-
інші операційні витрати	-	-
Витрати на утримання однієї світлоточки, грн.	249,87	280,67

Облікова кількість штатних працівників на 31 грудня, осіб	0,5	0.5
Обсяги виконаних робіт – всього, тис. грн.	436,33	298,759
у тому числі:	-	-
комунальними підприємствами		
приватними підприємствами	436,33	298,759
підприємствами інших організаційно-правових форм господарювання	-	-

Загальна протяжність мереж зовнішнього освітлення населених пунктів Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади у 2019 р. збільшилася на 20%. Разом з тим зменшилася кількість спожитої електроенергії на зовнішнє освітлення населених пунктів більше ніж на 5%. Кількість електроенергії, спожитої на роботу 1 світлоточки, у 2019 році становила 143,44 кВт/год. Це пов'язано з тим, що з 2019 р. стало відбуватися покращення благоустрою Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади через впровадження системи економного освітлення вулиць що, безумовно, сприятиме підвищенню загального рівня життя, покращенню умов екологічної свідомості населення і підвищенню загальної культури жителів.

Тим не менш, у 2019 р. витрати на електроенергію, спожиту на зовнішнє освітлення склали 437,3 тис. грн., що на 15% більше від попереднього року. Така тенденція викликана не тільки через збільшення вартості енергопостачання, але завдяки збільшенням самої освітлювальної мережі по всій території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади. Закінчення модернізації освітлювальної мережі планується до кінця 2019 року.

Тому до пріоритетних завдань Стратегії щодо розвитку галузі та вирішення проблемних питань:

- реконструкція існуючих електричних мереж;
- впровадження енергозберігаючих технологій у всіх населених пунктах громади.

На даний час електричні мережі на території громади зношені, подекуди в аварійному стані, що дає можливість розглядати та використовувати альтернативні види енергії особливо для сіл окремих округів. Крім того, є доцільним проведення заходів з підвищення енергоефективності використання енергії, встановлення LED-ламп замість ламп накаливання та оптимізація системи опалення для зменшення використання електроенергії як способу опалення домівок населенням. Також існує необхідність проведення заходів для підвищення ефективності використання теплової енергії, а також проведення просвітницької діяльності щодо способів економії енергії, таких як встановлення лічильників нічного електропостачання.

3.5 Освіта

Одним з пріоритетів Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади є забезпечення конституційних гарантій доступності та рівності прав громадян на отримання якісної освіти, підвищення рівня охоплення дітей дошкільною освітою, оновлення та удосконалення змісту, форми і методів організації навчально-виховного процесу в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах, сприяння інноваційному розвитку освітнього середовища, збереження та вдосконалення мережі дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до потреб Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади, забезпечення належного рівня їх поточного утримання та функціонування, сприяння збереженню здоров'я дітей, забезпечення всіх раціональним, якісним та безпечним харчуванням, впровадження нових технологій з розвитку освіти.

Доступність до якісної освіти починається саме з дошкільної, оскільки вона є базисом системного розвитку дитини, фундаментом творення якісно нового освітнього процесу. На сьогодні у Старовірівській сільській об'єднаної територіальної громади 5 дошкільних навчальних закладів.

Реалізуюючи Закон України «Про дошкільну освіту» спрямовуються зусилля на більше охоплення дітей дошкільною освітою, особливо 5-річного віку. Йдеться про підготовку дітей до систематичного навчання в школі та надання їм рівних з іншими однолітками стартових умов.

Таблиця 3.8 - Перелік дошкільних підрозділів ЗЗСО, проектна потужність та кількість дітей станом на 01.01.2019 рік.

Назва навчального закладу	Проектна потужність	Кількість дітей
Старовірівський ДНЗ	26	26
Мелихівський ліцей	20	14
Караванський ліцей	12	11
Старовірівська філія	20	16
Старовірівська гімназія	16	16

Загальна середня освіта у Старовірівській сільській об'єднаної територіальної громади представлена 6 загальноосвітніми закладами. В школах навчається 401 дитина. Загалом охоплення шкільною освітою в громаді складає 100%. Діти, що проживають у віддалених населених пунктах, забезпечені автобусним підвезенням.

Таблиця 3.9 - Навчальні заклади Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади станом на 01.01.2019 рік

Назва навчального закладу	Проектна потужність закладу	Кількість дітей	% завантаженості
Власівська гімназія	180	54	30,0
Караванський ліцей	250	39	15,6
Мелихівський ліцей	200	67	33,5
Старовірівська філія	100	33	33,0
Старовірівська гімназія	100	54	54,0
Старовірівський ліцей	330	154	46,7

Таблиця 3.10 - Витрати на одного учня станом на 01.01.2019 рік (державний і місцевий бюджет).

Назва навчального закладу	Сума в тис. грн.
Власівська гімназія	41.148
Караванський ліцей	82.720
Мелихівський ліцей	71.302
Старовірівська філія	71.704
Старовірівська гімназія	59.574
Старовірівський ліцей	36.890

Далі пропонуємо розглянути оцінку якості освітніх послуг у громаді згідно з опитуванням мешканців ОТГ.

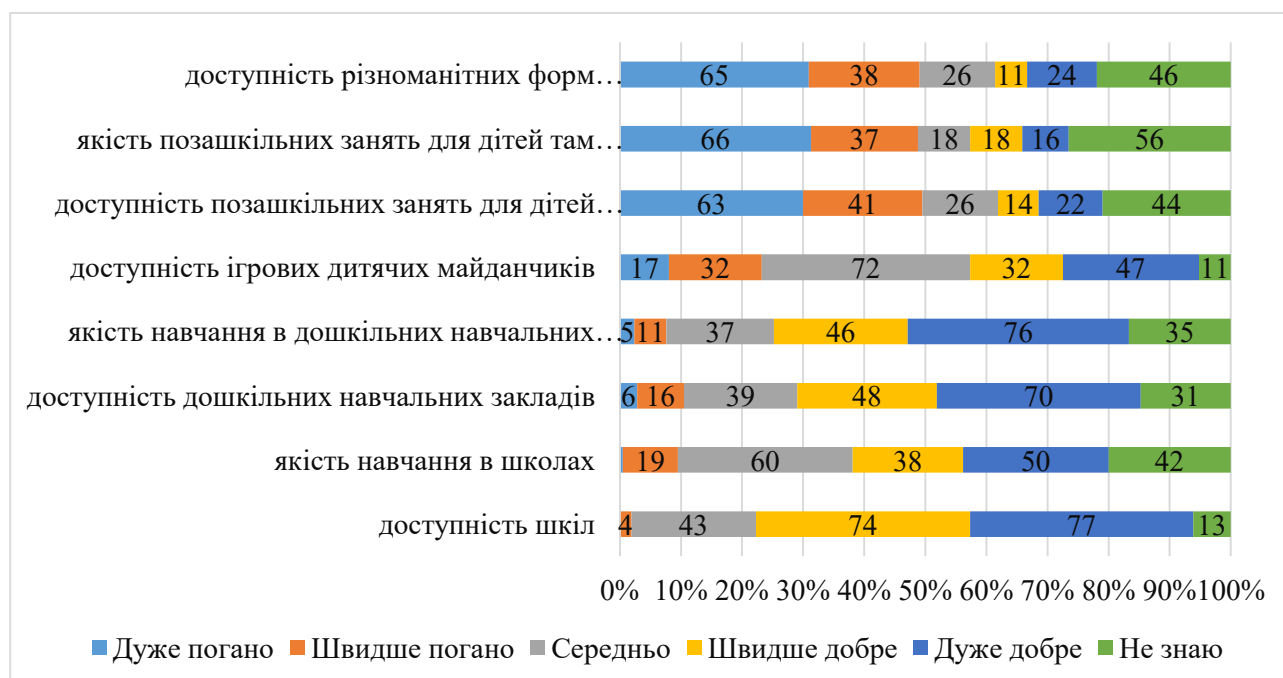

Рисунок 3.10 – Оцінка якості освітніх послуг Старовірівської ОТГ

Виходячи з даних на рис. 3.10 можна зробити висновок, що загалом мешканці задоволені доступністю шкіл та дошкільних навчальних закладів в

ОТГ та якістю навчання, проте відмічають проблеми в нестачі ігрових майданчиків, позашкільних занять та заходів для дозвілля дітей та молоді.

Пріоритетним завданням галузі має стати продовження забезпечення доступності високоякісної освіти для всіх громадян громади незалежно від місця їх проживання та організація позашкільного дозвілля.

Пріоритетні завдання Стратегії щодо розвитку галузі та вирішення проблемних питань:

- впровадження реформи початкової школи;
- відкриття нових закладів дошкільної освіти;
- 100% охоплення дітей дошкільною освітою;
- оптимізація мережі навчальних закладів з урахуванням демографічних і економічних реалій;
- розвиток і підтримка системи роботи з обдарованою і талановитою молоддю, різнобічний розвиток індивідуальності дитини;
- удосконалення системи позашкільної освіти та створення умов для діяльності позашкільних навчальних закладів як координаційних центрів виховної та організаційно-методичної роботи в громаді;
- забезпечення права дітей до якісної освіти, незалежно від місця їх проживання;
- забезпечення функціонування мережі закладів загальної середньої освіти;
- інформатизації та комп'ютеризації освітнього процесу, забезпечення підключення до мережі Інтернет закладів загальної середньої освіти;
- підготовку працівників освіти до роботи в умовах інклюзивної освіти;
- створення ресурсних кімнат, класів з інклюзивним навчанням, медіатек;
- покращення матеріально-технічної бази закладів освіти громади;
- виконання закладами освіти громади санітарно-гігієнічних норм;
- покращення методичного забезпечення закладів освіти;
- поліпшення стану професійної майстерності робітничих кадрів.

Загальна середня освіта у Старовірівській ОТГ представлена 6 загальноосвітніми закладами, що є достатнім, щоб задовольнити потреби мешканців, проте варто відмітити, що ні один із вище перелічених закладів не завантажено більш ніж на 50%, тобто має місце реорганізація та оптимізація закладів освіти задля повного їх завантаження та підвищення якості надання освітніх послуг мешканцям громади. Освітні заклади Старовірівської громади потребують збільшення фінансування, а також, як капітальних так і поточних ремонтів приміщень, оновлення застарілої матеріально-технічної бази.

3.6 Культура

Культурно-освітню роботу у Старовірівській сільській об'єднаній територіальній громаді здійснюють 4 будинки культури та 7 бібліотек, а саме:

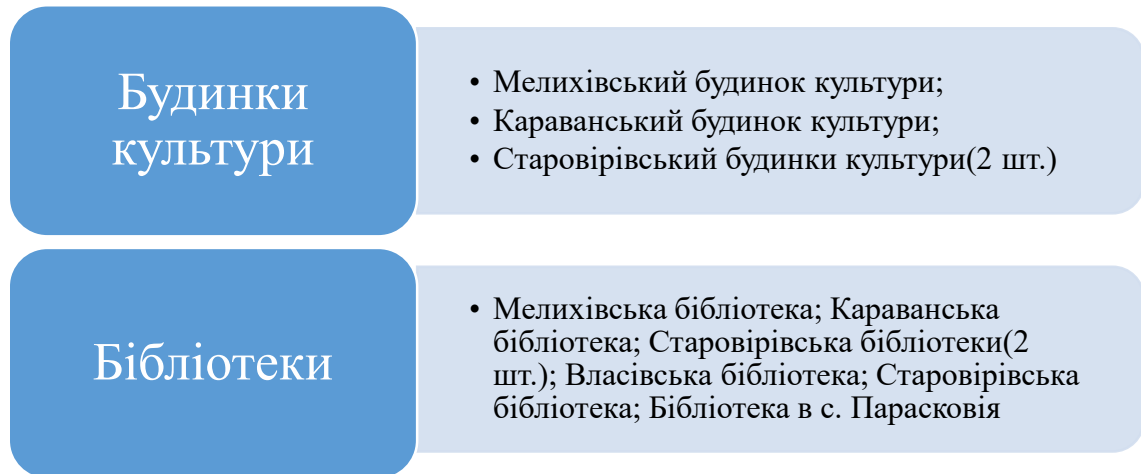

Рисунок 3.11 – Перелік об'єктів, що здійснюють культурно-освітню роботу на території Старовірівської ОТГ

Робота закладів культури спрямована на збереження і розвиток української національної культури, активізації діяльності закладів культури, шляхів збереження існуючої мережі і посилення їх ролі в розгортанні процесів національно-культурного відродження, поліпшення матеріально-технічної бази.

Спільними зусиллями співробітників клубних установ Старовірівської сільської об'єднаній територіальній громаді проводяться різноманітні театралізовані заходи, тематичні концертні програми, культурно-мистецькі заходи, виставки творчості народних умільців. Метою даних заходів є залучення широких верств населення до цих заходів та культурний розвиток мешканців громади.

Далі розглянемо результати опитування мешканців ОТГ щодо оцінки якості надання послуг у сфері культури, відпочинку та дозвілля у громаді, зображені на діаграмі на рисунку 2.15

В цілому мешканці Старовірівської сільської об'єднаній громади середньо та швидше добре оцінюють доступність місць відпочинку в ОТГ, можливість приймати участь у різноманітних культурних заходах у громаді та діяльність бібліотек, проте відмічають деякі проблеми з можливістю займатися спортом та брати участь у спортивних заходах як глядач.

Рисунок 3.12 – Оцінка якості надання послуг у сфері культури, відпочинку та дозвілля у громаді

Пріоритетні завдання Стратегії щодо розвитку галузі та вирішення проблемних питань:

- поліпшення матеріально-технічної бази клубних закладів та бібліотек шляхом проведення капітальних та поточних ремонтів, поновлення роботи систем опалення, придбання обладнання, музичних інструментів за рахунок коштів із усіх джерел фінансування;
- приведення мережі закладів культури у відповідність із затвердженими соціальними нормативами;
- створення електронних бібліотек;
- започаткувати проведення розважальних програм для населення;
- підтримка розвитку творчої особистості членів громади (проведення виставок, фестивалів, культурно - мистецьких заходів, майстер - класів, участі колективів в обласних культурно - мистецьких заходах) та збереження нематеріально - культурної спадщини;
- вжиття заходів щодо збереження об'єктів нерухомої культурної спадщини.
- визначення стратегії роботи на довготривалу перспективу з метою осучаснення змісту діяльності та переходу на надання нових послуг і проведення капітального ремонту з врахуванням нових завдань.

Основною проблемою культурно-освітнього спрямування в громаді є опалення закладів культури, наповнюваність бібліотечних установ новими зразками художньої, спеціалізованої та іншої літератури. Оснащення бібліотек комп'ютерною технікою та доступом до мережі Internet дасть можливість створення електронних бібліотек. Матеріальне оснащення закладів культури громади (музичні інструменти, сценічні костюми та ін.) також потребують заміни. Практично всі приміщення закладів культури потребують ремонту та утеплення.

3.7 Охорона здоров'я

Здоров'я є непересічною цінністю, має важливе значення у житті кожної людини, становить ключовий аспект національної безпеки, визначає можливості досягнення індивідуального і суспільного добробуту та благополуччя, перспективи стійкого розвитку. Тому завдання реалізації плану є підвищення ефективності та якості роботи в галузі охорони здоров'я, формування системи надання населенню доступних та високоякісних медичних послуг на засадах сімейної медицини. Забезпечення прав громадян на охорону здоров'я. На території Старовірівської громади функціонують:

- 3 – Амбулаторій загальної практики сімейної медицини (АЗПСМ)
- 5 – Фельдшерсько-акушерських пунктів (ФАП).

Медичний склад АЗПС та ФАП наведено у табл.3.11 та табл.3.12 відповідно:

Таблиця 3.11 - Медичний склад АЗПСМ:

Назва	Персонал	Кількість
с. Старовірівка	Лікарі	3
	Фахівці з неповною базовою освітою	5
	Молодший персонал	2
	інші	2
с. Мелихівка	Лікарі	1
	Фахівці з неповною базовою освітою	3
	Молодший персонал	1
	інші	1
с. Караван	Лікарі	-
	Фахівці з неповною базовою освітою	2
	Молодший персонал	1
	інші	1

Таблиця 3.12 - Медичний склад ФАП:

Назва	Персонал	Кількість
с. 2 Старовірівка	Фахівці з неповною базовою освітою	1
	Молодший персонал	1
с. 3 Старовірівка	Фахівці з неповною базовою освітою	1
	Молодший персонал	1
с. 4 Старовірівка	Фахівці з неповною базовою освітою	1
	Молодший персонал	1
с. Палатки	Фахівці з неповною базовою освітою	1
	Молодший персонал	1
с. Муравлінка	Фахівці з неповною базовою освітою	-
	Молодший персонал	-

Пріоритетами розвитку галузі можуть бути - забезпечення рівного і справедливого доступу населення до медичних послуг належної якості, запобігання та зниження рівня захворюваності, а також створення сприятливих для здоров'я умов життєдіяльності людини.

На рисунку 2.16 зображено оцінку якості медичних послуг та соціального захисту населення у громаді згідно з опитуванням мешканців, тож ми можемо бачити, що в цілому населення задовільно оцінює діяльність медичних закладів та аптек ОТГ, проте відмічають деякі проблеми з доступністю до фахових лікарів.

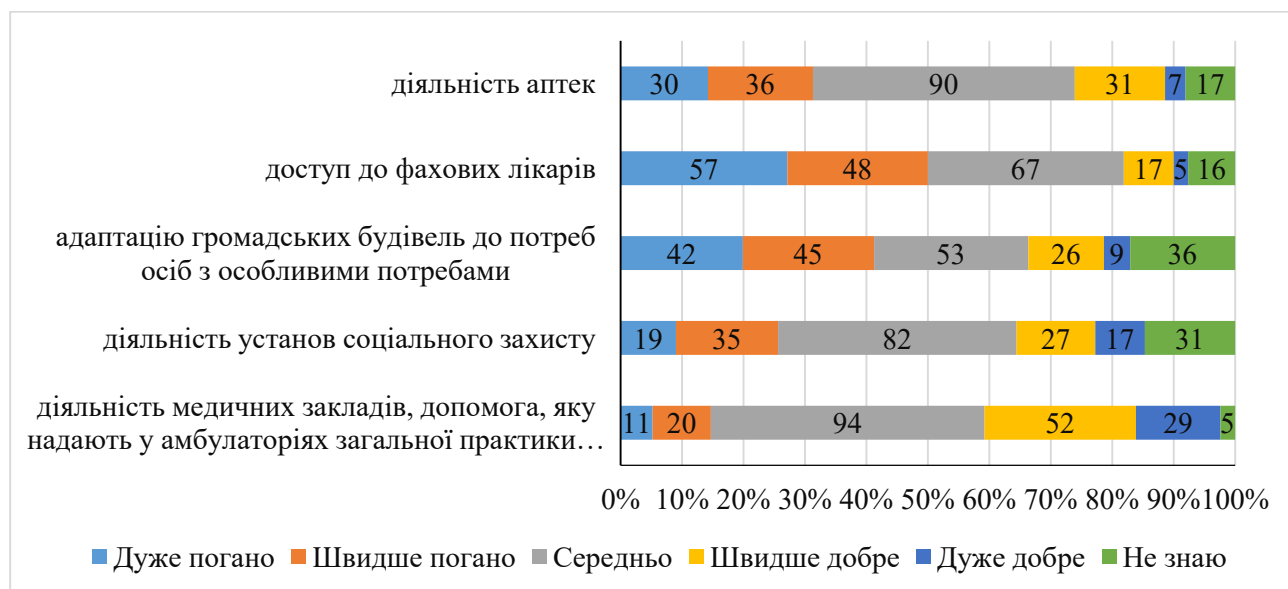

Рисунок 3.13 – Оцінка якості медичних послуг та соціального захисту населення у громаді

Пріоритетні завдання Стратегії щодо розвитку галузі та вирішення проблемних питань:

- впровадження державного гарантованого пакета медичної допомоги;

- запровадження принципу “гроші ходять за пацієнтом”;
- запровадження системи e-Health;
- оптимізація та реорганізація мережі закладів охорони здоров’я;
- підвищення доступності та якості надання медичних послуг;
- виконання завдань та заходів державних та обласних програм, в тому числі реалізація Урядової програми «Доступні ліки»;
- створення телемедицини в сільській місцевості. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій. Запровадження медичних інформаційних систем.
- створення умов для надання належної та якісної медичної допомоги населенню громади.
- забезпечення хворих на цукровий та нецукровий діабет препаратами інсуліну та десмопресину;
- оновлення матеріально-технічної бази ФАПів та АЗПСМ;
- підвищення рівня кваліфікації медичного персоналу.

Основним пріоритетом системи охорони здоров’я Старовірівської сільської об’єднаної територіальної громади є забезпеченість мешканців вчасною і професійною медичною допомогою. Забезпеченість закладів охорони здоров’я автомобілями для надання швидкої невідкладної допомоги є недостатньою. В Амбулаторії загальної практики сімейної медицини (АЗПСМ) та Фельдшерсько-акушерських пунктах (ФАП) спостерігається нестача кваліфікованих кадрів. Також існує проблема незадовільної матеріально-технічної оснащеності, ФАПів та АЗПСМ забезпеченість їх лікарськими засобами, що зменшує можливість надання повноцінної медичної допомоги.

3.8 Соціальна сфера

Соціальна сфера Старовірівської сільської об’єднаної територіальної громади спрямована на підтримку найбільш незахищених верст населення, а саме: на працездатних і непрацездатних громадян, які за віком, за станом здоров’я, чи у зв’язку із ситуацією на ринку праці, перебувають у скрутному становищі. Особлива увага приділяється пенсіонерам, ветеранам, інвалідам і іншим, які самотужки не можуть вирішити питання щодо забезпечення належного доходу в сім’ї.

Станом на 01.01.2019 року на території Старовірівської сільської об’єднаної територіальної громади проживає 5767 осіб. З них: 2705 чоловіків, 3062 жінок, 947 дітей до 18 років, 1763 особи похилого віку.

Таблиця 3.13 - Населення ОТГ по категоріях

Категорії	Кількість
неповні сім'ї/ в них дітей	119/205
багатодітні сім'ї/ в них дітей	54/199
малозабезпечені сім'ї/ в них дітей	25/56
сім'ї опікунів/ піклувальників/в них дітей	6/13
сім'ї, які опинились в складних життєвих обставинах/ в них дітей	8/21
сім'ї учасників АТО/в них дітей	29/25
сім'ї, у яких зафіксовано випадки насильства/ з них дітей	3/3
особи з інвалідністю	232
особи з функціональними обмеженнями, які потребують стороннього догляду (особи похилого віку, особи з інвалідністю)	175
учасники бойових дій	55
внутрішньо переміщені особи/з них дітей:	27/2
особи з числа учасників АТО	29
учасники ліквідації аварії на ЧАЕС	15

Через соціальну допомогу виконується функція, яка полягає в тому, щоб допомогти людям, які потрапили в скрутну життєву ситуацію, вийти з цього стану і не опинитись на узбіччі суспільства. Найбільшу увагу суспільства звернено до проблем старшого покоління, інвалідів, чорнобильців, дітей війни, учасників бойових дій, воїнів Афганістану, багатодітних сімей, одиноких громадян, дітей-сиріт, онкохворих, одиноко проживаючих громадян та інших категорій населення.

Починаючи з 01.01.2019 року на території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади працює Комунальна установа «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Старовірівської сільської ради, що надає послуги громадянам похилого віку та особам з інвалідністю, які потребують стороннього догляду. Станом на 01.01.2019 кількість пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян, які обслуговуються закладом складала 175 осіб.

Виконавчим органом Старовірівської сільської ради за рахунок коштів місцевого бюджету надається матеріальна допомога людям, що потрапили у складні життєві умови.

На території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади проводиться обслуговування сімей, які потрапили в складні життєві обставини, Нововодолазьким РЦСССДМ, відповідно до Угоди про співпрацю від 11 травня 2019 року, та Службою у справах дітей Нововодолазької РДА, відповідно до Угоди про співпрацю від 02 травня 2019 року.

У зв'язку з цим виділяємо Пріоритетні завдання Стратегії щодо розвитку галузі та вирішення проблемних питань:

- введення до штатного розкладу відділу з питань соціального захисту населення Старовірівської сільської ради посади фахівців з соціальної роботи;
- створення Служби у справах дітей;
- створення мультидисциплінарної команди;
- вивчення потреби громади у соціальних послугах;
- активізація роботи по вирішенню питань з підтримки громадян, спрямованих на захист їх прав, свобод і законних інтересів;
- створення геріатричного пансіонату для постійного проживання громадян похилого віку, ветеранів війни та праці, інвалідів;
- посилення надання підтримки соціально незахищеним верствам населення громади;
- розширення переліку послуг, що надаються виконкомом незахищеним верствам населення громади;
- забезпечення обліку мешканців Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади, які потребують соціальної підтримки;
- підвищення якості надання соціальних послуг, їх ефективності та наближення до потреб споживачів.

На сьогоднішній день на території Старовірівської ОТГ працює Комунальна установа «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Старовірівської сільської ради, що надає послуги громадянам похилого віку та особам з інвалідністю, які потребують стороннього догляду. Пріоритетним напрямком розвитку галузі має стати удосконалення системи соціальної підтримки та соціальної допомоги мешканцям громади.

3.9 Економічна та фінансово-бюджетна складова розвитку

Економічну активність на території Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади виявляють суб'єкти господарської діяльності – юридичні особи та фізичні особи-підприємці.

Малий та середній бізнес, який діє на території громади перетворюється на важливий сектор економіки, який суттєво впливає на забезпечення населення необхідними товарами та наданням послуг, забезпечує зайнятість населення та суттєво впливає на формування дохідної частини бюджету громади. Важливим каталізатором економічної складової розвитку громади є кількість великих підприємств, які є основними наповнювачами місцевого бюджету. Найбільшими платниками до бюджету громади є: Акціонерне Товариство

«УКРГАЗВИДОБУВАННЯ», ТОВ "Власівський Мірошник", ТОВ "Агроінвест Холдинг", ТОВ СП "Мелихівське"(табл.3.14).

Таблиця 3.14 - Найбільші платники податку на доходи з фізичних осіб по Старовірівській сільській об'єднаній територіальній громаді на 01.01.2019 року

Назва	Сума тис.грн.
ТОВ "Власівський Мірошник"	1 101,7
ТОВ "Агроінвест Холдинг"	784,1
ТОВ СП "Мелихівське"	658,1
ТОВ "АГРОІНВЕСТ ХОЛДИНГ ОХОЧЕ"	315,2
ФОП Головінов Олександр Анатолійович	94,6
ФОП Головінова Любов Іванівна	20,9
ФОП Бріцький Віталій Петрович	16,8

Бюджет є ваговою складовою системи фінансового регулювання економіки, його збалансованість, оптимальність є однією з основних умов економічного зростання. Бюджетна політика має будуватися на основі науково обґрунтованої концепції розвитку бюджетних відносин у складі фінансової політики, спрямованої на створення умов для підвищення якості державних послуг, соціально-економічного розвитку країни та територій. Бюджет ОТГ формується у відповідності з Бюджетним Кодексом України і входить до зведеного Державного бюджету України.

Основною метою діяльності у сфері фінансово-бюджетної політики є формування достатніх ресурсів для фінансування пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку громади та підвищення ефективності використання бюджетних коштів. Сутність фінансово-бюджетної політики виявляється у поєднанні конкретних цілей та відповідних засобів, за допомогою яких вирішуються поставлені завдання.

Цілями Старовірівської сільської об'єднаній територіальній громади є підвищення ефективності фінансово-бюджетної діяльності, забезпечення стабільного функціонування бюджетної системи шляхом зміцнення та збільшення дохідної частини бюджету, підвищення ефективності, оптимізації раціонального використання бюджетних коштів. Фінансово-бюджетна діяльність – це основний інструмент регулювання та стимулювання економічних і соціальних процесів в громаді, що реалізується за рахунок бюджетних ресурсів, власних коштів підприємств, установ та організацій, коштів позабюджетних фондів та коштів інвесторів.

Основними джерелами надходжень доходної частини загального фонду бюджету (планові показники) у 2019 році є:

- податок на доходи фізичних осіб – 9 658,0 тис. грн., що становить 13,4% в загальній сумі надходжень загального фонду бюджету;
- рентна плата – 52 173,5 тис. грн., що становить 72,6% в загальній сумі надходжень загального фонду бюджету;
- податок на майно – 4 017,0 тис. грн., що становить 5,6% в загальній сумі надходжень загального фонду бюджету;
- єдиний податок – 5 813,5 тис. грн., що становить 8,1% в загальній сумі надходжень загального фонду бюджету;
- інші доходи – 213,2 тис. грн., що становить 0,3% в загальній сумі надходжень загального фонду бюджету.

З діаграми, зображеної на рисунку 3.14, можна бачити, що найбільшим джерелом доходів Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади є рентна плата, що станом на 2019 р. складає 72,6% від усіх доходів, на другому місці – податок на доходи фізичних осіб (13,4%), а на третьому – єдиний податок (8,1%). Частка надходжень від податку за найм в структурі доходів Старовірівської територіальної громади у 2019 р. склала 5,6%, відповідно інші доходи становили - 0,3%.

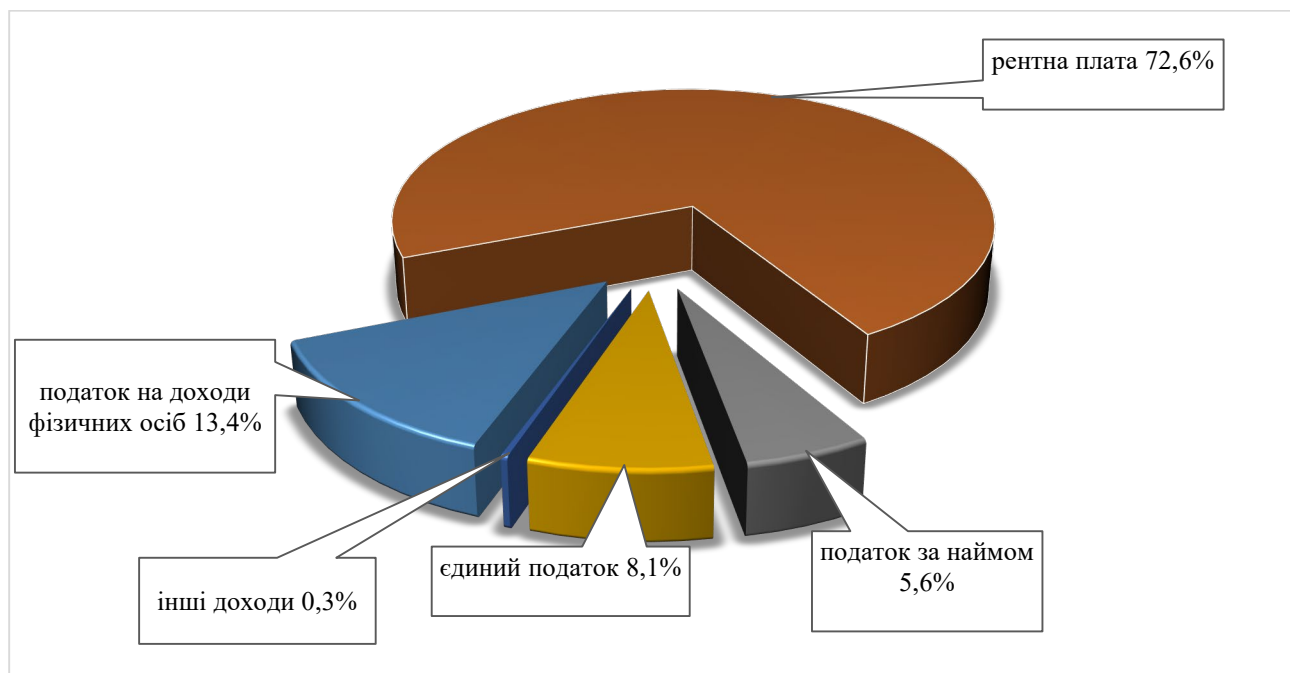

Рисунок 3.14 – Джерела доходів Старовірівської ОТГ у 2019 році

Загальна кількість усіх платників податків у Старовірівській сільській об'єднаної територіальної громади станом на 01.01.2019 рік становить:

- Юридичних осіб 70,
- ФОП 129.

Діючі платники податків станом на 01.01.2019 рік: юридичних осіб – 53 та ФОП 113.

Кількість платників податку на доходи з фізичних осіб станом на 01.01.2019 рік становить: юридичних осіб - 43 та ФОП -12.

Також окремо зазначаємо, що бюджетоутворюючим податком в Старовірівській сільській об'єднаній територіальній громаді є - **рентна плата за користування надрами**. Найбільшим і єдиним платником даного податку виступає Акціонерне Товариство «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ».

Структура видатків Старовірівської сільської об'єднаній територіальній громади, яка представлена на рисунку 3.15.

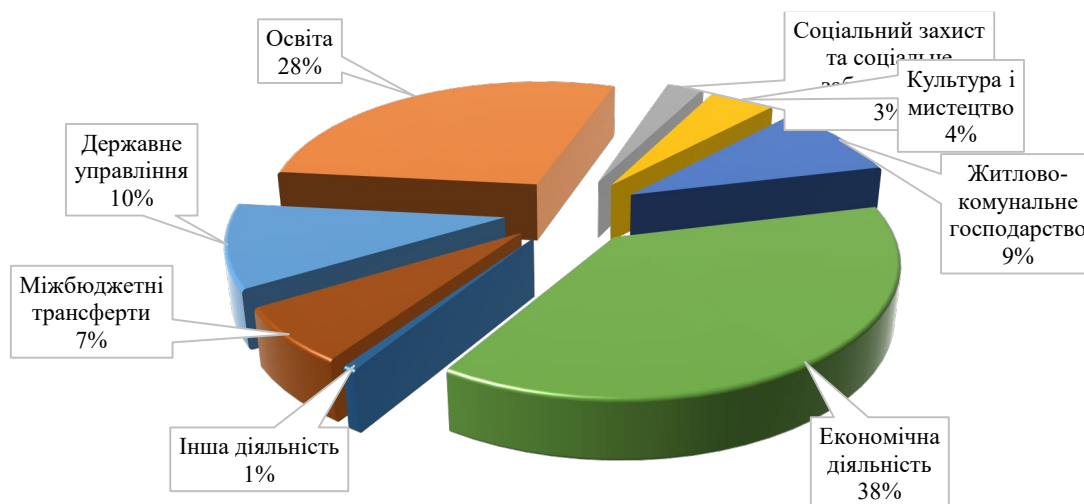

Рисунок 3.15 – Структура видатків Старовірівської сільської об'єднаній територіальній громади у 2019 році

Варто зазначити, що 37,7% займають видатки на економічну діяльність, а саме, утримання і розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури, розроблення схем планування та забудови території, будівництво об'єктів іншої комунальної власності. Значні витрати на економічну діяльність зумовлені тим, що дуже мало приділялося уваги у попередні роки розвитку даного напрямлення. На другому місці по величині видатків 28,4% займають видатки на освіту в наявних загальноосвітніх закладах, що пов'язано з неповною завантаженистю місць. На третьому місці знаходиться житлово-комунальне господарство та державне управління (10%), а менше всього видатків приходить на соціальний захист, культуру та мистецтво (3-4%).

Отже, одним із основним доходів громади є надходження від платників податків. Найбільшими платниками до бюджету громади є: Акціонерне Товариство «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ», ТОВ "Власівський Мірошник", ТОВ "Агроінвест Холдинг", ТОВ СП "Мелихівське". Розвиток малого і середнього бізнесу є необхідною умовою для економічного та соціального розвитку громади в цілому та всіх її складових.

Також першочерговим завданням для громади має стати підвищення інвестиційної привабливості території громади за рахунок залучення коштів державного фонду регіонального розвитку, державної субвенції, міжнародної технічної допомоги та інших джерел фінансування.

3.10 Сфера надання адміністративних послуг

З метою розбудови відкритості та ефективності діяльності місцевої влади в частині надання адміністративних послуг, створення рівних умов для надання мешканцям громади та іншим суб'єктам звернень необхідних адміністративних послуг в зручний та доступний способи, Старовірівською сільською радою утворено Центр надання адміністративних послуг та затверджено Концепцію створення, функціонування та розвитку Центру надання адміністративних послуг у Старовірівській сільській об'єднаній територіальній громаді до 2023 року.

Наразі Старовірівською ОТГ проведено капітальний ремонт приміщень адміністративної будівлі сільської ради для розміщення ЦНАП. Також, громада приймає участь у Програмі ЄС «U-LEAD з Європою». Станом на II квартал 2019 року Програмою надано допомогу в розробці Положення, Регламенту та Переліку послуг ЦНАП, проводиться навчання адміністраторів та триває поставка необхідного матеріально-технічного обладнання і програмного забезпечення для ЦНАП. Відкриття ЦНАП заплановано на 3 квартал 2019 року.

Пріоритетними завданнями щодо виконання Стратегії у сфері надання адміністративних послуг є:

- розширення переліку послуг, що надаються населенню через ЦНАП, впровадження практики надання в ЦНАП всіх базових груп адміністративних послуг та інших послуг шляхом їх інтеграції до ЦНАП та/або отримання органом місцевого самоврядування повноважень з надання послуг, в тому числі завдяки створенню віддалених місць для роботи адміністраторів, залучення старостатів до надання окремих адміністративних послуг;

- постійне удосконалення матеріально-технічних умов у приміщенні ЦНАП, комфортних як для співробітників ЦНАП, так і суб'єктів звернення –

громадян і підприємців; забезпечення доступних та безбар'єрних умов для отримання адміністративних послуг для всіх верств населення громади;

- постійне підвищення кваліфікації та розширення компетенцій адміністраторів ЦНАП;

- створення передумов для надання максимально можливої кількості адміністративних послуг в електронному вигляді;

- залучення кращих практик організації надання адміністративних послуг в Україні та додаткових ресурсів для розвитку та модернізації надання адміністративних послуг;

- налагодження активного діалогу з громадськістю з метою удосконалення та підвищення стандартів надання адміністративних послуг.

3.11 Соціальне забезпечення та підтримка місцевого населення

На території Старовірівської ОТГ функціонує місцевий пожежно-рятувальний підрозділ. Основним завданням якого є рятування людей і проведення першочергових заходів щодо гасіння пожеж. Якщо виявляється, що місцевий пожежно-рятувальний підрозділ не в змозі самотійно погасити пожежу то негайно викликаються найближчі місцеві або державні підрозділи для надання допомоги в гасінні.

Але на даний час немає можливості охопити всі населені пункти підконтрольні Старовірівській сільській ОТГ прибуттям у визначений законом термін рятувальників (20 хвилин), так як територія громади становить 365,46 км². Так 80,5% громади складають землі сільськогосподарського призначення на яких вирощуються зернові культури та велика ймовірність пожеж в посушливий період.

Таким чином Старовірівська сільська об'єднана територіальна громада планує створити на території громади у відділеному Мелихівському старостинському окрузі функціонування підрозділу добровільної пожежної охорони з придбанням пожежної машини та облаштуванням місця пожежного підрозділу для ефективного та своєчасного гасіння пожеж. Взаємодія професійних пожежних з добровольцями, спільне гарантування пожежної безпеки на місцях. Добровільні пожежні – це особи з числа тих, хто постійно проживають на території об'єднаної територіальної громади та виявили бажання, незалежно від своєї зайнятості, безоплатно допомагати в гасінні пожежі, подоланні наслідків надзвичайних ситуацій тощо.

В результаті опитування населення громади було виявлено, що майже усі мешканці ОТГ задовільно оцінюють рівень безпеки у громаді(рис.3.16).

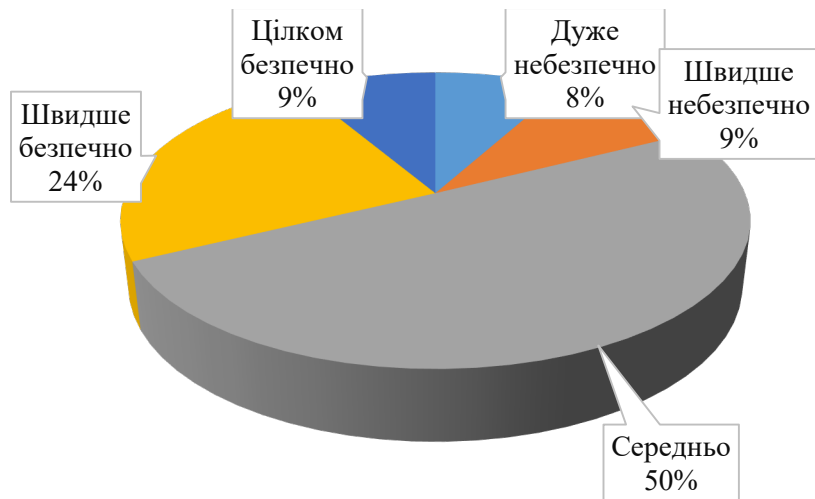

Рис. 3.16 – Оцінка рівня безпеки мешканцями Старовірівської ОТГ

Пріоритетні завдання Стратегії щодо розвитку галузі та вирішення проблемних питань:

- створення та забезпечення функціонування ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту;
- створення комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій;
- створення і використання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- оповіщення та інформування населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій;
- захист населення і територій від надзвичайних ситуацій у разі загрози їх настання;
- забезпечення життєдіяльності постраждалих від надзвичайних ситуацій;
- забезпечення навчання з питань цивільного захисту посадових осіб органу місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання комунальної власності, здійснення підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях;
- організація виконання вимог законодавства щодо створення, використання, реконструкції фонду захисних споруд цивільного захисту, та здійснення контролю за їх утриманням та станом готовності;
- створення безпечних умов відпочинку населення громади на водних об'єктах;
- забезпечення місцевою пожежною охороною, забезпечення їх діяльності та здійснення контролю за готовністю до дій за призначенням;
- придбання відповідної спецтехніки (пожежна машина);
- визначення та облаштування місця пожежного підрозділу;
- навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

4. Стратегічний аналіз розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади (SWOT-аналіз)

План соціально-економічного розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади базується на врахуванні конкурентних переваг та обмежень, які представлені у вигляді SWOT-аналізу (табл.4.1)

SWOT-аналіз є одним з найбільш популярних аналітичних методів. Він використовується у всіх областях стратегічного планування в якості основного інструменту стратегічного аналізу. Даний аналіз є основою для виявлення і формування основних проблеми та стратегічних питань.

Цей аналіз заснований на поділі інформації про дану проблему на чотири групи: сильні і слабкі сторони, можливості і загрози.

Таблиця 4.1 - SWOT-аналіз Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади.

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • наявність вільних земельних ділянок для залучення інвестицій у громаду; • родючі землі громади які забезпечують високі урожаї сільськогосподарських культур; • наявність родовищ для видобутку нафти та газу (Східно-Медведівське; Західно-Старовірівське; Медведівське; Мелихівське); • мальовничі краєвиди для розробки туристичних маршрутів для зеленого туризму (ліс, річки, ставки, водосховища); • гарне залізничне сполучення (протяжність залізниці по території - 17,2 км); • професійна та досвідчена команда у сфері публічного управління, що здатна забезпечити сталий розвиток громади; • наявність ЦНАПу. 	<ul style="list-style-type: none"> • занепад тваринництва, низька спеціалізація с/г виробництва; • відсутність транспортного сполучення між населеними пунктами громади; • низький рівень енергоефективності будівель та споруд у громаді, використання альтернативної енергії та енергоефективних технологій; • недостатній рівень забезпечення водопостачання, водовідведення та забезпечення каналізаційними послугами; • нерозвиненість мережі забезпечення дозвілля населення; • незадовільний стан матеріально-технічного забезпечення установ освіти, культури, охорони здоров'я; • тінізація та локалізація бізнесу за межами ОТГ; • відсутність містобудівних документів: генеральний план, схеми планування території.
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • впровадження сучасних технологій енергоефективності та поводження з ТПВ; • зростання популярності сільського зеленого туризму; • залучення додаткового капіталу для розвитку ОТГ через участь у конкурсних відборах на отримання грантів та міжнародної технічної допомоги; • розвиток людського потенціалу і залучення громадян до розвитку ОТГ; • зростання світового попиту на сільськогосподарську продукцію; • залучення середнього бізнесу в громаду. 	<ul style="list-style-type: none"> • підвищений ризик поступового забруднення навколишнього середовища через недосконалість систем утилізації та переробки відходів; • вичерпання газових та нафтових родовищ; • постійне зростання цін на енергоносії; • деградація земель через нераціональне їх використання сільгосппідприємствами; • перерозподіл ренти за користування надрами; • нестабільна економічна та політична ситуації в Україні; • погіршення інвестиційного клімату в країні.

СИЛЬНІ СТОРОНИ

Підтримують

МОЖЛИВОСТІ

СЛАБКІ СТОРОНИ

Зменшують

МОЖЛИВОСТІ

СЛАБКІ СТОРОНИ

Посилюють

ЗАГРОЗИ

Порівняльні переваги, виклики і ризики Старовірівської ОТГ

Порівняльні переваги

(визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

- Старовірівська громада має в своєму розпорядженні вільні земельні ділянки, родовища для видобутку нафти та газу та родючі землі, ці обставини здатні забезпечити залучення середнього бізнесу в громаду.
- Наявність мальовничих краєвидів для розробки туристичних маршрутів для зеленого туризму в громаді у поєднанні з такою сильною стороною як професійна та досвідчена команда у сфері публічного управління детермінує процеси започаткування та розвитку туристичних послуг, а також залучення додаткового капіталу для розвитку ОТГ.
- На території Старовірівської громади є ЦНАП, що може стати порівняльною перевагою у поєднанні з тенденцією до розвитку людського потенціалу і залучення громадян до становлення ОТГ.
- Старовірівська ОТГ має професійну та досвідчену команду у сфері публічного управління, діяльність якої буде підтримуватися програмами міжнародної допомоги.

Виклики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

- Діяльність в Україні програм міжнародної допомоги можуть мати позитивний вплив на існуючий рівень енергоефективності будівель і споруд у громаді, використання альтернативної енергії й енергоефективних технологій, стан матеріально-технічного забезпечення установ освіти, культури, охорони здоров'я, а також на формування містобудівних документів.
- Зростання популярності сільського зеленого туризму може дещо покращити мережу забезпечення дозвілля населення. А у поєднанні з можливістю «залучення громадян до розвитку ОТГ» вплинути на формування транспортного сполучення між населеними пунктами громади.
- Впровадження сучасних технологій енергоефективності та поведінки з ТПВ впливатиме на вирішення проблем у цій сфері, які мають місце у Старовірівській ОТГ.

- Залучення середнього бізнесу в громаду опосередковано впливатиме на зменшення негативного впливу таких слабких сторін як занепад тваринництва, низька спеціалізація с/г виробництва та тінізація й локалізація бізнесу за межами ОТГ.

Ризики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

- Нестабільна економічна та політична ситуації в Україні опосередковано здійснює негативний вплив на мережу забезпечення дозвілля населення в громаді, впровадження транспортного сполучення між населеними пунктами та стан матеріально-технічного забезпечення різних установ ОТГ.
- Вичерпання газових та нафтових родовищ, перерозподіл ренти за користування надрами, нестабільна економічна і політична ситуації в Україні мають значний вплив на збільшення тінізації та локалізації бізнесу за межами ОТГ.
- Погіршення інвестиційного клімату в країні негативно впливає на існуючий рівень забезпечення водопостачання, водовідведення та забезпечення каналізаційними послугами, енергоефективності будівель та споруд у громаді, використання альтернативної енергії та енергоефективних технологій, а також на рівень спеціалізації с/г виробництва.

5. Сценарії розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади

Сценарне моделювання є важливою методологічною базою стратегічного вибору. Сценарій – деяка послідовність подій, які можуть відбутися в майбутньому із значною долею ймовірності за певних умов. Такі умови або фактори можуть бути як зовнішні, так і внутрішні.

Зважаючи на те, що для новоствореної Старовірівської ОТГ дуже мало даних для відстеження попередньої динаміки соціально-економічних процесів та на прямі відносини з державним бюджетом громада вийшла з 1 січня 2019 року, повноцінне формулювання сценаріїв на період впровадження Стратегії неможливе (стане можливим під час наступних періодів стратегічного планування – через 3-5 років). Таким чином, наведені нижче елементи сценарного моделювання відображають, передусім, вплив на громаду зовнішніх факторів.

Основними сценаріями розвитку є: інерційний (песимістичний) та модернізаційний (реалістичний).

Інерційний сценарій розвитку:

Інерційний (песимістичний), сценарій розвитку громади формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку.

Базові припущення інерційного сценарію – національний та регіональний рівні:

1. Реформи в Україні не проводяться або проводяться мляво, корупційна складова продовжує зростати.
2. Інструменти регіонального розвитку працюють в «ручному» режимі.
3. Військовий конфлікт на сході України не припиняється.
4. Гривня підтримується виключно міжнародними кредитами та, відповідно, інтервенціями Національного банку України.
5. Валютному ринку, продовжується неконтрольована інфляція.
6. Темпи росту ВВП країни будуть залишатися на нульовому рівні.
7. Децентралізаційні процеси відбуваються дуже повільно, бюджетне фінансування розвитку переводиться в «ручний» режим.
8. Державні інвестиції у розвиток інфраструктури забезпечують лише 10-15 % необхідних обсягів.
9. Зменшується сума державних субвенцій на функціонування соціальної сфери в ОТГ.
10. В тіні продовжує працювати значна частина активного населення.

Базові припущення інерційного сценарію – місцевий рівень:

1. Бізнес-клімат у громаді залишається на тому ж рівні.
2. Сільськогосподарська структура економіки громади залишається без суттєвих змін.
3. Інвестиційний та підприємницький клімат у громаді залишаються на тому ж рівні.
4. Рівень купівельної спроможності населення не зростає.
5. Молодь після школи виїжджає на навчання за межі громади і не прагне повернутися додому після здобуття фаху.
6. Розвиток технологій призводить до зменшення потреби в постійних працівниках на місцевих підприємствах.
7. Кількість населення скорочується.
8. Поступово виникають проблеми із наповнення освітніх закладів в громаді.
9. Більшість населення громади становлять особи старшого віку.

Результат інерційного сценарію:

Тенденції в демографії на найближчі роки залишаються без змін, при цьому вікова структура населення змінюється в бік скорочення працездатного населення та його старіння, що, відповідно, призводить до зростання навантаження на працездатне населення. Внаслідок запровадження безвізового режиму та низького рівня заробітних плат відбувається "відтік" робочої сили закордон. Землі сільськогосподарського призначення Старовірівської громади використовуються, у переважній більшості випадків, великими агрохолдингами, що створюють несприятливий підприємницький клімат і низьку інвестиційну привабливість громади та не сприяють зниженню рівня тінізації економіки.

Модернізаційний сценарій розвитку:

Модернізаційний (реалістичний) сценарій розвитку будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни.

Базові припущення модернізаційного сценарію – національний та регіональний рівень:

1. Певна стабілізація економічної ситуації, деяке зростання ВВП та пожвавлення окремих галузей економіки України.
2. Україна має стійке зростання ВВП в межах 2,3–2,5% на квартал.
3. Масовий відтік іноземних інвесторів припинився і намітилась тенденція до зростання іноземних інвестицій.
4. Зростання світового попиту на перероблену с/г продукцію.

5. Видатки на оборону країни та розбудову ЗСУ стабілізуються, а наявні кошти ефективно використовуються.

6. Інфляція стабілізується (не більше 10% на рік), відсутні валютні коливання.

7. Бізнес детінізується.

8. Розвиток інфраструктури дозволяє суттєво покращити стан доріг, освітлення, збільшується рівень безпеки підвезення дітей до опорних закладів, пішоходів, збільшується кількість велосипедистів.

9. Цілеспрямовано впроваджуються системні реформи (децентралізації, судова, освітня, медична).

Базові припущення модернізаційного сценарію – місцевий рівень:

1. Громада проводить інвентаризацію своїх активів, розробляє інвестиційний паспорт та схему просторового планування території всієї ОТГ, реалізовує намічену Стратегію розвитку, створює та просуває бренд громади.

2. Розширюється виробництво на місцевих підприємствах, залучаються нові інвестори і ресурси, збільшується кількість робочих місць і, відповідно, зменшується відтік людей працездатного віку.

3. Громада займається навчанням проектних менеджерів для написання заявок на ДФРР, МТД, інших фондів з метою якомога більшого залучення державного і приватного ресурсу.

4. Зростає підприємницька активність населення, в громаді розвивається кооперація, створюються підприємства з переробки с/г продукції, зростає самозайнятість населення, розвивається малий і середній бізнес.

5. Громада бере активну участь в розвитку співробітництва з іншими ОТГ, як на обласному, так і міжрегіональному рівні, активно шукає громад-партнерів в країнах ЄС та іноземних країнах з наявною українською діаспорою.

6. Розвивається активний і зелений туризм.

7. Громада стає привабливою для інвестування.

Результат модернізаційного сценарію:

Громада поступово формує свій новий власний імідж. Активно розвиваються сільськогосподарські підприємства. Зростає рівень доходів населення, що пожвавлює внутрішній ринок. Розвиток сільських територій громади забезпечується державними коштами, власними доходами бюджету громади та внаслідок соціального партнерства аграрного бізнесу та громади. Активне залучення державних субвенцій та коштів з ДФРР разом з чітким планом модернізації інженерної та соціальної інфраструктури в середньостроковій перспективі дозволять значно підвищити рівень комфорту та життя в громаді.

6. Цілі та завдання реалізації плану соціально-економічного розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади

Візія (бачення) розвитку Старовірівської ОТГ:

Старовірівська сільська об'єднана територіальна громада – розташована на південному заході від Харківської агломерації, безпечна, екологічно чиста громада, яка динамічно розвивається, зі сприятливими можливостями для малого підприємництва і самореалізації молоді, широким спектром якісних освітніх, медичних, культурно-спортивних і адміністративних послуг, високим рівнем енергоефективності, упорядкованою дорожньою інфраструктурою та комфортним середовищем для мешканців і гостей громади, місцевою владою зорієнтованою на потреби громадян.

Для реалізації бачення майбутнього Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади визначені такі стратегічні цілі:

1. Комплексний розвиток Старовірівської сільської ОТГ;
2. Забезпечення сприятливого екологічного та соціального середовища для життя і здоров'я населення ;
3. Стійке економічне зростання Старовірівської сільської ОТГ.

Таблиця 6.1 - Пріоритети та основні завдання розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади.

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Назва завдання	Примітка
1. Комплексний розвиток Старовірівської ОТГ	1.1.Розвиток населених пунктів громади	1.1.1.Розробка генеральних планів Старовірівської ОТГ	
		1.1.2. Інвентаризація земельного фонду	
		1.1.3.Забезпечення якісного обслуговування інфраструктури Старовірівської ОТГ	
	1.2.Розвиток житлово-комунального господарства	1.2.1. Поліпшення житлових умов населення	
		1.2.2. Придбання спеціалізованої техніки для житлово-комунального господарства	
		1.2.3. Забезпечення якісного водопостачання та водовідведення, а також послуг з каналізації	
		1.2.4. Розвиток системи зовнішнього освітлення	
	1.3.Покращення стану дорожнього покриття	1.3.1. Поточний та капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення Старовірівської ОТГ	
		1.3.2. Поточний та капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування державного значення Старовірівської ОТГ (на умовах співфінансування)	
		1.3.3 Поточний та капітальний ремонт мостів	

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Назва завдання	Примітка
	1.4.Покращення технічного стану громадських будівель	1.3.4. Ремонт та будівництво тротуарів	
		1.4.1. Капітальний та поточний ремонт адміністративних будинків, з придбанням відповідного інвентаря, офісної та комп'ютерної техніки	
		1.4.2. Матеріально-технічне забезпечення ЦНАП	
		1.4.3. Реконструкція, капітальний та поточний ремонт приміщень закладів освіти та охорони здоров'я	
		1.4.4. Капітальний та поточний ремонт приміщень закладів культури	
		1.4.5. Впровадження системи енергоменеджменту та енергоефективних заходів в закладах освіти, культури та охорони здоров'я	
	1.5.Розвиток системи самоврядування	1.5.1 Надання якісних соціальних і адміністративних послуг	
		1.5.2. Розвиток системи комунікації у громаді	
		1.5.3. Підтримка місцевих ініціатив та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування	
		1.5.4. Розвиток партнерських зв'язків, міжнародна співпраця	
2. Забезпечення соціальних сервісів та сприятливого екологічного середовища	2.1.Екологічна безпека та збереження навколишнього природного середовища	2.1.1. Покращення екологічного стану річок та водойм	
		2.1.2. Благоустрій та створення умов для відпочинку людей	
		2.1.3. Благоустрій населених пунктів. Розвиток та облаштування паркових зон. Створення місць відпочинку	
		2.1.4. Створення ефективної системи управління з ТПВ	
		2.1.5. Впровадження системи роздільного збирання корисних компонентів твердих побутових відходів (скло, папір, пластик тощо)	
		2.1.6. Підвищення екологічної культури та рівня екологічної свідомості людей	
	2.2.Соціальний захист, освіта та охорона здоров'я	2.2.1. Формування стійкого несприйняття шкідливих звичок	
		2.2.2. Створення умов для розвитку освітнього простору	
		2.2.3. Реконструкція, капітальний та поточний ремонт закладів соціальних сервісів (освіти, культури та охорони здоров'я)	
		2.2.4. Розвиток інфраструктури спорту та дозвілля дітей та молоді	
		2.2.5. Розвиток мережі установ соціального захисту та цільова підтримка населення	
		2.2.6. Збереження і розвиток історико-культурної та духовної спадщини,	

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Назва завдання	Примітка
		підвищення якості культурних сервісів	
4. Стійке економічне зростання Старовірівської ОТГ	3.1. Створення умов для пріоритетного розвитку малого та середнього підприємництва	3.1.1. Розвиток інфраструктури підтримки підприємництва	
		3.1.2. Формування позитивного інвестиційного іміджу громади.	
		3.1.3. Створення, розвиток та просування місцевих брендів	
		3.1.4. Розвиток туристичних об'єктів та продуктів	
	3.2. Підвищення рівня зайнятості сільського населення	3.2.1. Підтримка фермерства, нетрадиційних видів бізнесу, ремесел	
		3.2.2. Підтримка громадських ініціатив з розвитку підприємницьких якостей	

7. Фінансове забезпечення реалізації Стратегії соціально-економічного розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади

Забезпечення реалізації Плану соціально-економічного розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади здійснюватиметься за рахунок фінансування з таких джерел:

1. Кошти місцевого бюджету;
2. Залучення коштів Державного фонду регіонального розвитку;
3. Кошти державного бюджету, у тому числі за рахунок надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад;
4. Залучення коштів технічної допомоги Європейського Союзу, інших міжнародних донорів, міжнародних фінансових організацій;
5. Інших джерел, не заборонених законодавством.

8. Моніторинг та оцінка результативності реалізації Стратегії соціально-економічного розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади

Підсумки моніторингу підводяться один раз на рік у вигляді річного огляду реалізації.

Форми здійснення моніторингу.

Річний звіт розробляється на базі аналізу отриманої інформації і містять аналітичну узагальнену інформацію про просування реалізації Плану за всіма пріоритетними напрямками (критичними питаннями), стратегічними та пріоритетними цілями та містять:

- короткий опис заходів та вплив їх впровадження на територію громади;
- інформацію про рівень виконання заходів порівняно з попередньо визначеними в плані очікуваними результатами;
- дані про заплановані та фактичні обсяги і джерела фінансування заходів;
- резюме з основних перешкод у виконанні певних заходів, які вживалися для їх подолання;
- інформацію про зміни в показниках соціально-економічного розвитку.

Також, в разі необхідності, вносяться пропозиції щодо доцільності продовження виконання заходів, включення додаткових заходів, уточнення показників, обсягів і джерел фінансування, переліку виконавців, строків виконання. В процесі виконання План може уточнюватися для врахування нових соціально-економічних процесів, що відбуватимуться в економіці держави та об'єднаної територіальної громади. Зміни і доповнення до Плану затверджуються сесією Старовірівської сільською радою за поданням сільського голови або відповідних постійних депутатських комісій.

Після повного завершення реалізації Плану соціально-економічного розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади до 2021 року виконавчий комітет не пізніше ніж 3 місяці після його завершення починає підготовку заключного звіту про виконання Плану і подає на розгляд сільської ради. Заключний звіт містить інформацію про: оцінку досягнення цілей та пріоритетів розвитку Старовірівської сільської об'єднаної територіальної громади, визначених Планом; стан реалізації завдань і заходів Плану; причини невиконання або недосягнення очікуваних результатів; висновки та пропозиції.

Звіт про реалізацію Плану заслуховується на сесії Старовірівської сільської ради. Контроль за реалізацію Плану покладається на Старовірівську сільську раду.